

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI

„CENTRALNOG GRIJANJA“ D.D. ZA DISTRIBUCIJU TOPLOTNE ENERGIJE TUZLA

2020.

Broj: 01-02-09-11-4-2048-6/20

Sarajevo, rujan 2021.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA.....	1
1.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA	1
2.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	REZIME DANIH PREPORUKA	5
III	KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU	7
IV	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE.....	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	9
4.	SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	9
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	11
6.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINACIJSKOG PLANA I IZVJEŠĆIVANJE	12
7.	FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	12
7.1	BILANCA USPJEHA	13
7.1.1	Prihodi	13
7.1.1.1	Poslovni prihodi.....	13
7.1.1.2	Ostali prihodi i dobiti	14
7.1.1.3	Prihodi na osnovu usklađivanja vrijednosti	14
7.1.2	Rashodi.....	14
7.1.2.1	Poslovni rashodi	15
7.1.2.2	Finacijski rashodi	18
7.1.2.3	Ostali rashodi i gubici	18
7.1.2.4	Rashodi na osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravaka grešaka iz ranijih godina	19
7.1.3	Finacijski rezultat.....	19
7.2	BILANCA STANJA	20
7.2.1	Stalna sredstva i dugoročni plasmani	20
7.2.2	Tekuća sredstva.....	22
7.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	22
7.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	22
7.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	23
7.2.3	Kapital.....	25
7.2.4	Dugoročna rezerviranja	26
7.2.5	Obveze.....	26
7.2.5.1	Kratkoročne obveze	26
7.2.5.2	Pasivna vremenska razgraničenja	27
7.2.6	Popis sredstava i obveza.....	27
7.2.7	Izvanbilančna evidencija	28
7.3	IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA	28
7.4	IZVJEŠĆE O PROMJENAMA NA KAPITALU	28
7.5	BILJEŠKE UZ FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	28
8.	JAVNE NABAVE	29
9.	SUDSKI SPOROVI.....	31
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA	31
V	PRILOG: GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	32
	Bilanca uspjeha za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine	33
	Bilanca stanja na 31. 12. 2020. godine.....	35
	Izvešće o gotovinskim tijekovima za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine (Indirektna metoda)	36
	Izvešće o promjenama na kapitalu za razdoblje koje završava na 31. 12. 2020. godine.....	38

I IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Izvješće neovisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvaća reviziju finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća „Centralnog grijanja“ d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla (u daljem tekstu: Društvo), koja obuhvaćaju: Bilancu stanja na 31. 12. 2020. godine, Bilancu uspjeha, Izvješće o novčanim tijekovima, Izvješće o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, te Bilješke uz finansijska izvješća, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, finansijska izvješća ne prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2020. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. Na datum bilance nije izvršena ocjena umanjenja vrijednosti imovine sukladno odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine zbog čega se knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 3.903.972 KM može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda. Efekte usklađivanja na finansijski rezultat nismo mogli kvantificirati (točka 7.2.1 Izvješća).
2. Zalihe materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara iskazane su u iznosu od 3.152.438 KM i za njih Društvo nije vršilo vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti shodno Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama i MRS-u 2 - Zalihe. Efekte usklađivanja zaliha na finansijski rezultat nismo mogli kvantificirati (točka 7.2.2.1 Izvješća).
3. Društvo nije izvršilo ispravku vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja od kućanstava starijih od godinu dana, u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, u iznosu od 699.798 KM, zbog čega su potraživanja od kupaca precijenjena, a utjecaj na finansijski rezultat razdoblja negativan za navedeni iznos (točka 7.2.2.3 Izvješća).
4. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost osnovnog kapitala u iznosu od 8.161.342 KM jer nije usuglašen sa kapitalom u sudskom registru, niti je izvršeno usklađivanje sa presudom Kantonalnog suda u Tuzli i Rješenjem kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog kantona (točka 7.2.3 Izvješća).

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvješća*.

Neovisni smo od Društva sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- Na osnovu Rješenja Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog Kantona o odobravanju programa privatizacije i početnog bilansa broj 19/01-020-6425/2000 od 1. 9. 2000. godine i Rješenja broj 19/01-021-2920/2001 od 14. 6. 2001. godine odobren je upis izvršene privatizacije Društva u sudski registar.

Agencija za privatizaciju donijela je Rješenje broj 01-737/2013 od 1. 10. 2013. godine kojim su u cijelosti ništavnim proglašena Rješenja o odobravanju programa privatizacije i početnog bilansa i Rješenje o odobravanju upisa izvršene privatizacije u sudski registar.

Na Rješenje su dioničari društva uložili žalbe koje su odbijene, te su pokrenuli upravni spor. Kantonalni sud u Tuzli je 9. 2. 2016. godine donio presudu prema kojoj se Rješenje Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog kantona broj 01-737/2013 poništava u svim tačkama izreke, osim u dijelu gdje se navodi iznos i vlasništvo kapitala. Presudom se oglašava djelomično ništavnim Rješenje Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog kantona broj 19/01-021-2920/2001 od 14. 6. 2001. godine, te se utvrđuje da ukupan kapital prije privatizacije sa stanjem duga na 31. 12. 1999. godine, a nakon isknjižavanja dobara u općoj upotrebi, iznosi 4.988.677 KM (tačka 7.2.3 Izvješća).

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijska izvješća

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u danim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvješća rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvješćivanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijska izvješća kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvješća.

Kao dio revizije, sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvješća, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljammo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i

pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola;

- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvješćima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovana na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u unutarnjim kontrolama, koji su otkriveni tijekom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvješća tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvješću, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvješćivanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvješćivanja.

2. IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju financijskih izvješća „Centralnog grijanja“ d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, financijske transakcije i informacije Društva za 2020. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. **Godišnji popis sredstava i obveza nije izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, jer nije izvršen popis dijela tražbina, kapitala i značajnog iznosa obveza. Za dio građevinskih objekata koji su iskazani u financijskim izvješćima Društvo ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu (točka 7.2.6 Izvješća).**
2. **Izvršene su nabave usluga u iznosu od najmanje 231.134 KM po zaključenim ugovorima, bez provođenja postupaka javne nabave sukladno Zakonu o javnim nabavama. Nije uspostavljen**

nadzor nad realiziranjem zaključenog ugovora za nadogradnju, ažuriranje i podršku alata tehnoekonomske optimizacije sustava daljinskog grijanja, kao i ugovora za izvođenja dodatnih izolaterskih radova (točka 8. Izvješća).

Reviziju usklađenosti izvršili smo sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-ju 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo od Društva sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih Izvješća, rukovodstvo Društva odgovorno je osigurati da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu sukladne propisima kojima su regulirane i potvrditi da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane.

Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definiranim kriterijima, sukladno zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 21. 9. 2021. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II REZIME DANIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKE	BROJ POGLAVLJA
1.	Usuglasiti unutarnje akte sa važećim zakonskim propisima i donijeti ostale akte i procedure koje će osigurati nadzor u svim procesima rada Društva u cilju uspostavljanja funkcionalnog sustava unutarnjih kontrola.	točka 4.
2.	Uspostaviti unutarnju reviziju sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH.	točka 4.
3.	Ugovorom sa Gradom Tuzla preciznije urediti sva pitanja koja se odnose na korištenje i upravljanje javnim dobrima.	točka 5.
4.	Trogodišnji plan poslovanja dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH, sukladno odredbama Zakona o javnim poduzećima u FBiH.	točka 6.
5.	Potrebno je da Skupština Društva usvaja financijska izvješća sukladno odredbama Zakona o gospodarskim društvima i Statuta Društva.	točka 7.
6.	Unutarnjim aktom urediti procedure korištenja motornih vozila i normative potrošnje goriva.	točka 7.1.2.1
7.	Pravilnikom o radu propisati pravo na naknadu troškova prijevoza na posao i sa posla za zaposlenike čije je mjesto stanovanja udaljeno od mjesta rada najmanje dva kilometra.	točka 7.1.2.1
8.	Preispitati opravdanost naplate usluga grijanja angažiranjem pružatelja usluga izvan Društva, kao i visinu naknade.	točka 7.1.2.1
9.	Unutarnjim aktom utvrditi kriterije za ugovaranje sponzorstva i usluga reklame i izvršiti analizu opravdanosti iskazanih troškova.	točka 7.1.2.1
10.	Unutarnjim aktom urediti kriterije za odobravanje i korištenje sredstava za reprezentaciju.	točka 7.1.2.1
11.	Preispitati opravdanost troškova darivanja i donacija koji ne utječu na buduće ekonomske koristi Društva.	točka 7.1.2.3
12.	Na datum bilance vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadleive vrijednosti takvog sredstva, sukladno zahtjevu MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.	točka 7.2.1
13.	Osigurati dokaze o vlasništvu za uknjižbu nekretnina Društva kod nadležnih organa.	točka 7.2.1
14.	Radi realnog iskazivanja imovine i financijskog rezultata, izvršiti vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha, sukladno Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama i MRS-u 2 – Zalihe.	točka 7.2.2.1
15.	Poduzeti aktivnosti na osiguranju ročne strukture potraživanja za kućanstva, kao preduvjeta za adekvatan obračun umanjena potraživanja, u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama.	točka 7.2.2.3
16.	Vršiti ispravku vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja starijih od godinu dana na teret rashoda tekućeg razdoblja, u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9.	točka 7.2.2.3
17.	Izvršiti usklađivanje salda i utvrditi potraživanja sa Gradom Tuzla po osnovu sporazuma potpisanih 2012. godine za MZ Kreka i 2017. godine za MZ Batva, sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.	točka 7.2.2.3

18.	Izvršiti usklađivanje iznosa osnovnog kapitala u poslovnim knjigama Društva i sudskom registru, sukladno presudi Kantonalnog suda u Tuzli i Rješenju kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog kantona.	točka 7.2.3
19.	Izvršiti potpuni popis sredstava i obveza i usuglasiti knjigovodstvene evidencije sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.	točka 7.2.6
20.	Sačiniti Bilješke uz financijska izvješća sukladno zahtjevima iz MRS-a 1 – Prezentacija financijskih izvješća i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja.	točka 7.5
21.	Pravilnik o nabavama roba, vršenju usluga i ustupanju radova usuglasiti sa Zakonom o javnim poduzećima u FBiH.	točka 8.
22.	Postupke javnih nabava provoditi sukladno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama, u dijelu izbora najpovoljnijih ponuditelja i poštivanja odredbi zaključenih ugovora.	točka 8.

III KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, sukladni odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji :

- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Međunarodni standardi finansijskog izvješćivanja;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o gospodarskim društvima;
- Zakon o javnim poduzećima u FBiH;
- Zakon o javnim nabavama;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dobit;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o finansijskom poslovanju;
- Zakon o unutarnjem platnom prometu;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o komunalnim djelatnostima;
- Odluka o postupku izbora i konačnog imenovanja članova organa upravljanja u javnim preduzećima, javnim komunalnim preduzećima, javnim ustanovama, javnim ustanovama za predškolski odgoj i zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač ili suosnivač Grad Tuzla; kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. UVOD

Dioničko društvo „Centralno grijanje“ za distribuciju toplotne energije Tuzla (u daljem tekstu: Društvo) osnovano je odlukom Skupštine Opštine Tuzla broj 01/1-017-5 od 22. 12. 1989. godine i upisano je u registar Osnovnog suda udruženog rada Tuzla Rješenjem broj: U/I-1589/89 od 29. 12. 1989. godine.

Na osnovu Rješenja Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog Kantona o odobravanju programa privatizacije i početnog bilansa broj 19/01-020-6425/2000 od 1. 9. 2000. godine i Rješenja broj 19/01-021-2920/2001 od 14. 6. 2001. godine odobren je upis izvršene privatizacije u sudski registar. Na osnivačkoj skupštini od 17. 1. 2002. godine donesene su: Odluka o potvrđivanju vrijednosti osnovnog kapitala Društva, nominalnog iznosa dionica, broju i klasi dionica i Odluka o promjeni oblika organizovanja u dioničko društvo, a Rješenjem Kantonalnog suda u Tuzli broj: U/I-920/02 od 30. 8. 2002. godine izvršen je upis promjene oblika organizovanja i upisa osnovnog kapitala.

Osnovni kapital Društva iznosi 9.369.836 KM, od čega je udio neprivatiziranog kapitala Grada Tuzla 4.778.616 KM ili 51%, dok je privatizirani udio dioničkog kapitala 4.591.220 KM ili 49% i podijeljen je na redovne dionice nominalne vrijednosti od 100 KM i 95 dioničara.

Djelatnost Društva utvrđena je Odlukom o osnivanju i Statutom. Osnovna djelatnost je snabdijevanje toplotnom energijom – proizvodnja i snabdijevanje parom, elektroinstalacijski radovi, uvođenje instalacija za grijanje i klimatizaciju, te ostale poslovne djelatnosti propisane Statutom Društva, shodno važećoj Klasifikaciji djelatnosti. Društvo toplotnom energijom snabdijeva 23.012 stanova i 2.002 poslovna prostora, te dio industrije locirane na području grada Tuzla.

Organizacija Društva uređena je Pravilnikom o organizacionoj strukturi i sistematizaciji radnih mjesta sa opisom poslova u okviru organizacione strukture, koji je Uprava Društva donijela 9. 3. 2020. godine, na koji nije dana suglasnost Nadzornog odbora. Poslovi i radni zadaci obavljaju se u okviru sljedećih sektora: distributivni sektor, sektor za tehničku podršku, sektor razvoja, informacijsko-tehnički sektor, sektor ekonomsko-financijskih i planskih poslova, sektor nabave, sektor odnosa sa potrošačima, pravni sektor i sektor za unutarnju reviziju i kontrolu.

Ravnatelj Društva je Nevres Arnautović, imenovan Odlukom Nadzornog odbora na razdoblje od četiri godine, počevši od 1. 12. 2015. godine. Odlukama Skupštine od 29. 11. 2019., zatim od 20. 5. 2020. i od 19. 8. 2020. godine produžen mu je mandat.

Pravilnikom su sistematizirana radna mjesta za 140 zaposlenih, a u Društvu je 31. 12. 2020. godine bilo zaposleno 102 djelatnika, od kojih je pet na određeno vrijeme.

Sjedište Društva je u Tuzli, Ulica Krečanska br. 1.

2. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE

Predmet revizije su financijska izvješća Društva za 2020. godinu i usklađenost aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li financijska izvješća pouzdana i dali bilance u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti financijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkcija unutarnje revizije.

Revizija je obavljena sukladno unutarnjim planskim dokumentima, u razdoblju od prosinca 2020. do lipnja 2021. godine, s prekidima.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) proveo je financijsku reviziju Društva za 2008. godinu, sačinio Izvješće o reviziji financijskih izvješća i dao negativno mišljenje o financijskim izvješćima. Dano je 18 preporuka s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Zbog značajnog protoka vremena od prethodno provedene revizije nije vršeno ocjenjivanje postupanja po danim preporukama.

Nakon izvršene revizije za 2020. godinu dane su ukupno 22 preporuke.

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Cilj sustava unutarnjih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Društvo u poslovanju upravlja sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da unutarnje kontrole funkcioniraju adekvatno i efikasno, sukladno važećoj regulativi.

Financijsko upravljanje i kontrola

Zakon o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH¹, Pravilnik o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH² i Standardi unutarnje kontrole u javnom sektoru u FBiH³ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sustava unutarnjih kontrola temeljem COSO modela⁴.

Rukovodstvo Društva odgovorno je za uspostavljanje sustava unutarnjih kontrola radi ostvarenja programskih ciljeva rada. Faktor koji najviše utječe na funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sustava nagrađivanja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sustava unutarnjih kontrola, kako bi se procijenila točnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju financijska izvješća i njihova usklađenost sa važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni temelj za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacijske strukture i donošenje kvalitetnih unutarnjih akata.

Temeljni akt Društva je Statut od 24. 12. 2019. godine koji je usvojila Skupština Društva, a istim je izvršeno usuglašavanje odredbi sa Zakonom o gospodarskim društvima i Zakonom o javnim poduzećima u FBiH. Statutom su uređena najznačajnija pitanja, između kojih su: firma i sjedište, djelatnost Društva, prava, obveze i odgovornosti Društva u pravnom prometu, osnovni kapital i dionice društva, dioničari, upravljanje društvom, računovodstvo i izvještavanje, opći akti Društva, promjena oblika, radno-pravni status radnika, unutarnja organizacija Društva i upis u Registar emitenata vrijednosnih papira. Skupština Društva je 24. 4. 2020. godine donijela Odluku o izmjenama i dopunama Statuta, kojom se preciznije uređuju postupci izbora i konačnog imenovanja, kao i rada organa upravljanja u Društvu.

Društvo je donijelo značajan broj unutarnjih akata, kao što su Pravilnik o radu, Pravilnik o organizacionoj strukturi i sistematizaciji, Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama, Pravilnik o financijskom poslovanju, Pravilnik o planiranju, Pravilnik o nabavama roba, vršenju usluga i ustupanju radova i drugi. **Međutim, doneseni unutarnji akti nisu usklađeni s važećim zakonskim propisima, niti su bili dovoljni da se uspostavi funkcionalan sustav unutarnjih kontrola, sukladno Standardima unutarnje kontrole u javnom sektoru. Navedeno je imalo za posljedicu konstatirane propuste i nedostatke koje smo naveli u Izvješću o obavljenoj reviziji.**

¹ „Službene novine FBiH“, broj: 38/16

² „Službene novine FBiH“, broj: 6/17, 3/19

³ „Službene novine FBiH“, broj: 75/16

⁴ COSO je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sustava unutarnjih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. On definiše unutarnju kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost financijskog izvješćivanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

Za pojedine rashode poslovanja za koje nisu doneseni unutarnji akti (troškovi goriva, reprezentacije, sponzorstva, reklame i propagande) utvrđeni su određeni nedostaci, što može utjecati na efikasno upravljanje javnim sredstvima, a za čije otklanjanje su dane preporuke u drugim dijelovima Izvješća.

Društvo nije uspostavilo adekvatan sustav unutarnjih kontrola, kojim bi se osiguralo adekvatno i efikasno poslovanje, sukladno važećoj regulativi.

Preporuka:

- ***usuglasiti unutarnje akte sa važećim zakonskim propisima i donijeti ostale akte i procedure koje će osigurati nadzor u svim procesima rada Društva u cilju uspostavljanja funkcionalnog sustava unutarnjih kontrola.***

Organi upravljanja

Organi upravljanja Društva su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava.

Skupštinu Društva čine predstavnik državnog kapitala Grada Tuzla i 95 dioničara. Predstavnik državnog kapitala koji učestvuje u radu ovlastio je Grad Tuzla. Skupština je u 2020. godini održala pet sjednica na kojima su razmatrane odluke i izvještaji iz nadležnosti, kao što su izmjene i dopune Statuta, imenovanja i razrješenja dužnosti članova odbora, usvajanje izvještaja o poslovanju sa izvještajem vanjskog revizora, izvještaji Nadzornog odbora i Odbora za reviziju, usvajanje plana poslovanja i dr.

Nadzorni odbor imenovan je Odlukom Skupštine Društva na sjednici održanoj 2. 3. 2018. godine na period od četiri godine, počevši od dana donošenja Odluke. Nadzorni odbor čine: Senad Arslanagić – predsjednik, Amira Malkočević – članica i Hajrudin Hodžić – član. Predsjednik Nadzornog odbora je 1. 4. 2020. godine podnio neopozivu ostavku i Odlukom Skupštine dioničara od 24. 4. 2020. godine je razriješen dužnosti. Dužnost predsjednice od 1. 5. 2020. godine obavljala je članica Nadzornog odbora Amira Malkočević, do okončanja postupka imenovanja privremenog člana, odnosno od 1. 6. 2020. godine do okončanja postupka konačnog imenovanja člana Nadzornog odbora. Odlukom Skupštine Društva o privremenom imenovanju člana Nadzornog odbora od 29. 5. 2020. godine Mirzama Muftić je imenovana za člana počevši od 1. 6. 2020. godine, na razdoblje do okončanja postupka konačnog imenovanja člana Nadzornog odbora, a najduže tri mjeseca od stupanja na snagu Odluke o privremenom imenovanju. Odlukom Skupštine dioničara od 8. 12. 2020. godine privremena članica Nadzornog odbora ispred državnog kapitala Mirzama Muftić razriješena je dužnosti, a za članicu Nadzornog odbora izabrana je Arnela Efendić na period do isteka mandata trenutnim članovima Nadzornog odbora, odnosno do 28. 2. 2022. godine. Nadzorni odbor održao je jedanaest sjednica u 2020. godini, od kojih su dvije bile konstituirajuće, na kojima su razmatrani izvještaji i donošene odluke iz nadležnosti Nadzornog odbora.

Upravu Društva čini Nevres Arnautović – direktor, imenovan odlukom Nadzornog odbora broj 01-13630-2015/XVIII-4 od 11. 11. 2015. godine na razdoblje od četiri godine, počevši od 1. 12. 2015. godine do 30. 11. 2019. godine. Nakon isteka ovog razdoblja, a na temelju odluka Nadzornog odbora i Aneksa Ugovora o pravima i obavezama direktora dioničkog Društva, angažman direktora je produžen u tri navrata, odnosno do 28. 2. 2021. godine, do okončanja konkursne procedure imenovanja direktora Društva.

Odbor za reviziju sastoji se od tri člana: Selma Hukić – predsjednica, Samira Glavinić – članica i Emir Ahmetović – član, koji su imenovani Odlukom Skupštine Društva od 24. 12. 2019. godine nakon provedenog javnog konkursa na razdoblje od četiri godine, počev od 1. 1. 2020. godine. Odbor za reviziju je u 2020. godini održao devet sjednica, od kojih je jedna bila konstituirajuća, na kojima je razmatrao akte iz svoje nadležnosti, te sačinio Godišnji izvještaj o svom radu koji je dostavljen Nadzornom odboru.

Unutarnja revizija

Sukladno članku 1. Zakona o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁵, čije se odredbe primjenjuju i na pravne osobe u kojima Federacija, kantoni ili općine imaju većinski udjel, kao i članku 3. Pravilnika za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH⁶, Društvo ispunjava propisane kriterije s obzirom na iznos usvojenog financijskog plana u iznosu većem od 10.000.000 KM, kao i da ostvaruje prihod od djelatnosti koji premašuje 15.000.000 KM.

Pravilnikom o organizacijskoj strukturi i sistematizaciji radnih mjesta nije obuhvaćen Sektor za unutarnju reviziju i kontrolu. U Uredu ravnatelja predviđeno je radno mjesto unutarnjeg revizora, ali nije bilo popunjeno u 2020. godini, niti su poduzimane aktivnosti na njegovom popunjavanju.

Preporuka:

- **uspostaviti unutarnju reviziju sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH.**

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI

Prema Zakonu o komunalnim djelatnostima⁷ Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Zakon), snabdijevanje toplotnom energijom je komunalna djelatnost od javnog društvenog interesa i podrazumijeva poslove proizvodnje i distribucije toplotne energije. Obavljanje komunalnih djelatnosti u Općini Tuzla uređeno je Odlukom o komunalnim djelatnostima iz 2007. godine (u daljem tekstu: Odluka), koju je donijelo Općinsko vijeće Tuzla⁸, odnosno Gradsko vijeće Grada Tuzla⁹ nakon usvajanja Zakona o Gradu Tuzla iz 2014. godine.

Odlukom je utvrđeno da se Društvu povjerava obavljanje komunalne djelatnosti snabdijevanja toplotnom energijom – proizvodnja i distribucija toplotne energije (pare, tople vode, sanitarne tople vode i sl.) mrežom od podstanice korisnika, uključujući i podstanicu, odnosno glavni zaporni ventil ili zajednički mjerni instrument kod objekata kolektivnog stanovanja, odnosno mjerni instrument korisnika. Sukladno Zakonu, Društvo sredstva za obavljanje komunalnih djelatnosti osigurava iz cijene komunalne usluge, na koju suglasnost daje Gradsko vijeće.

Društvo je temeljem zaključenog Ugovora o reguliranju međusobnih prava i obveza kojim su mu povjerena na korištenje i upravljanje javna dobra, a u cilju osiguranja funkcije snabdijevanja toplotnom energijom korisnika usluga, kao komunalne djelatnosti od posebnog društvenog interesa na razdoblje od četiri godine, odnosno od 1. 1. 2016. do 31. 12. 2019. godine, plaćalo Gradu Tuzla mjesečnu naknadu za uslugu povjeravanja na upravljanje i korištenje javnih dobara u iznosu od 72.996 KM sa uključenim PDV-om, odnosno godišnju naknadu u iznosu od 875.952 KM sa uključenim PDV-om. Društvo je, istekom važenja prethodnog ugovora, zaključilo 2. 7. 2020. novi Ugovor o reguliranju međusobnih prava i obveza u vezi sa povjeravanjem na upravljanje i korištenje javnih dobara, komunalne i druge infrastrukture i objekata na razdoblje od četiri godine, počev od 1. 6. 2020. godine do 31. 5. 2024. godine, kojim nije utvrđen iznos obveza Društva temeljem naknade za uslugu povjeravanja na upravljanje i korištenje javnih dobara. Člankom 8. navedenog ugovora ostavljena je mogućnost zaključivanja aneksa ugovora za pitanja od značaja za upravljanje i korištenje infrastrukture koja eventualno nisu uređena odredbama ovog ugovora.

Novim Ugovorom Društvo je prihvatilo obvezu upravljanja i korištenja javnih dobara, redovno tekuće i investicijsko održavanje, kao i dostavljanje izvješća sa podacima o vrsti i visini ulaganja, te obavljanje godišnjeg popisa imovine i dostavljanja popisnih listi sa prijedlogom za rashodovanje sredstava po ispunjavanju potrebnih uvjeta. Po isteku 2020. godine Društvo je sačinilo Izvješće o izvršenim ulaganjima u tekuće i investicijsko održavanje na javnim dobrima u kojem su iskazani izvedeni radovi u iznosu od 959.465 KM, bez PDV-a, odnosno 1.122.574 KM sa PDV-om. Imajući u vidu da nije zaključen aneks ugovora, nije moguće pouzdano procijeniti obveze po osnovu naknade za korištenje i upravljanje javnim dobrima.

⁵ „Službene novine FBiH“, broj: 47/08, 101/16

⁶ „Službene novine FBiH“, broj: 49/20

⁷ „Službene novine Tuzlanskog Kantona“, broj: 11/05, 7/07, 8/12 i 14/13

⁸ „Službeni glasnik Općine Tuzla“, broj: 9/07, 11/11, 4/13 i 2/14

⁹ „Službeni glasnik Grada Tuzla“, broj: 1/20

Preporuka:

- *ugovorom sa Gradom Tuzla preciznije urediti sva pitanja koja se odnose na korištenje i upravljanje javnim dobrima.*

6. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINACIJSKOG PLANA I IZVJEŠĆIVANJE

Trogodišnji Plan poslovanja za razdoblje 2019. – 2021. godine Nadzorni odbor je usvojio 3. 6. 2019. godine, a Skupština Društva 27. 6. 2019. godine. Trogodišnji plan obuhvata osnovne ciljeve rada i razvoja Društva, fizički obujam usluga, plan zaposlenosti, ukupan prihod i njegovu raspodjelu, te plan investicijskih ulaganja. Rashodi su planirani po vrstama u jednom iznosu, bez detaljne analitičke razrade po trošku u okviru određene pozicije. Uprava Društva **Trogodišnji plan poslovanja nije dostavila Uredu za reviziju institucija u FBiH, što je bila dužna sukladno članku 22. Zakona o javnim poduzećima u FBiH¹⁰.**

Godišnji Plan poslovanja za 2020. godinu Nadzorni odbor je utvrdio 24. 6. 2020. godine, koji je Skupština Društva usvojila 17. 7. 2020. godine. Sadrži uvodne napomene o Društvu, plan fizičkog obujma usluga i zaposlenih, ukupnog prihoda i njegove raspodjele te investicijskih ulaganja.

Utvdili smo da Trogodišnji i Godišnji plan poslovanja nisu doneseni blagovremeno, odnosno prije razdoblja na koje se odnose, niti su u njima međusobno usuglašeni podaci o ukupnim prihodima, rashodima i bruto dobiti za 2020. godinu.

Planirani i ostvareni pokazatelji iz financijskog plana dani su u tabeli:

KM

R. br.	Pozicija	Ostvareno u 2019. god.	Plan za 2020. god.	Ostvareno u 2020. god.	Indeks (5/4)x100	Indeks (5/3)x100
1	2	3	4	5	6	7
I	Prihodi	17.986.312	19.000.000	17.113.405	90,1	95,2
II	Rashodi	17.806.247	18.930.000	16.993.794	89,8	95,4
III	Dobit prije poreza (I-II)	180.065	70.000	119.611	170,9	66,4

Iako su prihodi i rashodi ostvareni u znatno manjim iznosima od planiranih, uprava Društva nije postupila sukladno članku 24. Zakona o javnim poduzećima u FBiH, po kojem je trebalo razmotriti doneseni Plan poslovanja i u slučaju potrebe, sukladno ciljevima Društva, revidirati i usuglasiti Plan poslovanja, radi njegove prilagodbe kretanjima na komercijalnom tržištu.

Društvo je za 2020. godinu iskazalo pozitivan financijski rezultat – dobit prije poreza u iznosu od 119.611 KM, dok je Planom poslovanja planirana dobit od 70.000 KM.

Izvešće o poslovanju Društva za 2020. godinu usvojio je Nadzorni odbor 10. 6. 2021. godine i prosljedio ga Skupštini koja ga je usvojila 2. 7. 2021. godine.

Preporuka:

- *Trogodišnji plan poslovanja dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH, sukladno odredbama Zakona o javnim poduzećima u FBiH.*

7. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Godišnja financijska izvješća za 2020. godinu Društvo je izradilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama, sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku. Uprava ih je odobrila 24. 2. 2021. godine. Skupština Društva je 2. 7. 2021. godine usvojila Izvješće o poslovanju za 2020. godinu sa Izvješćem vanjskog revizora i Izvješćem Odbora za reviziju, te Izvješće o radu Nadzornog odbora Društva za 2020. godinu, ali ne i Financijska izvješća, kako je to propisano člankom 234. Zakona o

¹⁰ „Službene novine FBiH“, broj: 8/05; 81/08; 22/09; 109/12

gospodarskim društvima¹¹ i člancima 56. i 62. Statuta Društva. Reviziju finansijskih izvješća Društva za 2020. godinu obavilo je Društvo za reviziju, računovodstvo i konsalting Etic d.o.o. Zenica i dalo mišljenje s rezervom uz isticanje pitanja.

Preporuka:

- **potrebno je da Skupština Društva usvaja finansijska izvješća sukladno odredbama Zakona o gospodarskim društvima i Statuta Društva.**

7.1 BILANCA USPJEHA

7.1.1 Prihodi

U Godišnjim finansijskim izvješćima za 2020. godinu iskazani su prihodi u iznosu od 17.113.405 KM. Struktura ostvarenih prihoda revidirane i prethodne godine dana je u tabeli:

	KM	
	1. 1. - 31. 12. 2020.	1. 1. - 31. 12. 2019.
PRIHODI	17.113.405	17.986.312
Poslovni prihodi	16.287.469	17.012.183
Prihodi od prodaje robe	3.664	24.735
Prihodi od prodaje učinaka	15.820.395	16.455.584
Ostali poslovni prihodi	463.410	531.864
Financijski prihodi	2.727	2.081
Ostali prihodi i dobiti	714.931	972.048
Prihodi po osnovu ispravki neznačajnih grešaka prethodnog razdoblja	108.278	0

Društvo ostvaruje prihode od izvršenih usluga distribucije toplotne energije na području Grada Tuzla. Termoelektrana Tuzla kao proizvođač toplotne energije putem vrelovoda snabdijeva Društvo toplinskom energijom koja se distribuira krajnjim korisnicima od toplinskih podstanica putem toplovodne mreže.

Priznavanje prihoda uređeno je Pravilnikom o računovodstvenim politikama. Društvo priznaje prihode sukladno MSFI-ju 15, na način da se prezentira prijenos dobara, odnosno usluga na kupca u iznosu koji odražava naknadu za koju Društvo očekuje da ima pravo ostvariti u zamjenu za obećana dobra, odnosno usluge. Priznavanje prihoda se vrši primjenjujući model koji se sastoji od pet koraka: utvrđivanje transakcije i identifikacija ugovora, utvrđivanje obveza u izvršenju ugovora, određivanje cijene transakcije, alokacija cijene na ugovorne obveze i priznavanje prihoda kada se izvrši obveza isporuke.

7.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi revidirane i prethodne godine dani su u tabeli:

	KM	
	1. 1. - 31. 12. 2020.	1. 1. - 31. 12. 2019.
Poslovni prihodi	16.287.469	17.012.183
Prihodi od prodaje učinaka	15.820.395	16.455.584
Isporuka toplotne energije – kućanstva	10.569.243	10.453.476
Isporuka toplotne energije – pravne osobe	5.226.132	5.229.549
Prihodi od dopunskih usluga	25.020	24.008
Prihodi od prodaje robe	3.664	24.735
Ostali poslovni prihodi	463.410	531.864
Prihodi od donacija u stalnim sredstvima	443.997	499.687
Prihodi od sudskih taksi	17.717	30.745
Ostali prihodi	1.696	1.432

¹¹ „Službene novine FBiH“, broj: 81/15

Poslovni prihodi ostvareni u visini od 16.287.469 KM odnose se na prihode od prodaje učinaka – distribucija toplotne energije kućanstvima i pravnim osobama (15.795.375 KM) i prihode od dopunskih usluga (25.020 KM), prihode od prodaje robe (3.664 KM) i ostale poslovne prihode (463.410 KM).

Ostvareni prihodi od distribucije toplotne energije tijekom 2020. godine u iznosu od 15.795.375 KM predstavljaju 92,30% od ukupno ostvarenih prihoda. Cijene usluga se određuju po m² i MWh isporučene toplotne energije, a utvrđuju se odlukom Nadzornog odbora Društva na koju, sukladno Zakonu, Grad Tuzla daje suglasnost. Cijene usluga su propisane Odlukom o utvrđivanju cijene usluge grijanja broj 01-5439-2009-2 od 8. 12. 2009. godine, prema kojoj su cijene sa PDV-om po m² za kućanstva i kulturno obrazovne institucije 1,44 KM, za gospodarstvo I (visina stropa do 3,5 m) 4,32 KM, za gospodarstvo II (visina stropa preko 3,5 m) 6,48 KM, dok su cijene usluga po obračunskoj jedinici MWh 61,80 KM za sve kategorije korisnika grijanja.

Društvo putem blagajne u gotovini naplaćuje račune za usluge svoje osnovne djelatnosti. Dnevni prihod koji ostvari od naplaćenih računa u gotovini evidentira se putem glavne blagajne koja se nalazi u upravnoj zgradi Društva, kao i u ostalim izdvojenim blagajnama. Novčana sredstva koja uplate korisnici usluga iz kategorije kućanstva putem naplatnih mjesta JKP-a Komemorativni centar d.o.o. Tuzla svakodnevno se uplaćuju u glavnu blagajnu Društva, koja se istog ili narednog dana polažu na transakcijski račun. Novčana sredstva koja uplate korisnici usluga iz kategorije kućanstva u poštama JP BH Pošta d.o.o. Sarajevo prenose se na transakcijski račun Društva.

7.1.1.2 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 714.931 KM i odnose se na prihode od naplaćenih otpisanih potraživanja.

7.1.1.3 Prihodi na osnovu usklađivanja vrijednosti

Prihodi po osnovu ispravki neznačajnih grešaka prethodnog razdoblja iskazani su u iznosu od 108.278 KM i odnose se na ispravku knjiženja iz 2019. godine, kada su materijalna sredstva u pripremi evidentirana na rashode. Tijekom revidirane godine izvršena je ispravka greške prethodnog razdoblja i prihod po tom osnovu, uz evidenciju stalnih sredstava u pripremi za izgradnju vrelovodnog ogranka.

7.1.2 Rashodi

U financijskim izvješćima iskazani su rashodi od 16.993.794 KM kako slijedi:

	KM	
	1. 1. - 31. 12. 2020.	1. 1. - 31. 12. 2019.
RASHODI	16.993.794	17.806.247
Poslovni rashodi	16.652.432	15.699.721
Nabavna vrijednost prodane robe	3.045	20.134
Materijalni troškovi	9.302.056	8.621.494
Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja	3.732.923	3.574.000
Troškovi proizvodnih usluga	2.492.173	2.279.683
Amortizacija	730.814	801.961
Nematerijalni troškovi	391.421	402.449
Financijski rashodi	228	66
Ostali rashodi i gubici	336.055	2.106.460
Rashodi iz osnova umanjenja vrijednosti sredstava	0	0
Rashodi iz osnova promjene rač. polit. i ispr. greš. iz ranij. god.	5.079	0

7.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u visini od 16.652.432 KM, a čine ih: nabavna vrijednost prodane robe, materijalni troškovi, troškovi plaća i ostalih osobnih primanja, troškovi proizvodnih usluga, troškovi amortizacije i nematerijalni troškovi.

Materijalni troškovi

Materijalni troškovi iskazani su u visini od 9.302.056 KM, a odnose se na utrošenu energiju i gorivo u iznosu od 8.009.794 KM, utrošene sirovine i materijal u iznosu od 795.811 KM, utrošene rezervne dijelove od 462.681 KM, te otpis sitnog inventara u iznosu od 33.770 KM.

Utrošena energija i gorivo iskazana je u iznosu od 8.009.794 KM i odnosi se na vrelu vodu u iznosu od 7.500.150 KM, električnu energiju u iznosu od 478.780 KM, gorivo u iznosu od 21.044 KM, mazivo i boju u iznosu od 5.238 KM i plin u iznosu od 4.582 KM.

Najveći dio ovih troškova odnosi se na toplotnu energiju (vrela voda) za grijanje kućanstava i poslovnih prostora. Sporazumom o dugoročnoj isporuci toplotne energije za razdoblje 15. 10. 2015. – 15. 10. 2030. godine, zaključenim između JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo i „Centralno grijanje“ d.d. Tuzla, uređeni su osnovni elementi između prodavca i kupca. Detaljnije uređivanje elemenata po zaključenom Sporazumu je izvršeno Ugovorom o kupoprodaji toplotne energije za sezonu grijanja 2019. – 2020. godine i Ugovorom o kupoprodaji toplotne energije za razdoblje 1. 10. 2020. – 31. 12. 2020. godine, kojim je, pored količine toplotne energije, ugovorena jedinična cijena od 23,35 KM/MWh (bez PDV-a), kvalitet i mjerenje količine, fakturiranje, plaćanje i instrumenti osiguranja plaćanja isporučene toplotne energije.

Za korištenje motornih vozila Društvo nije donijelo unutarnji akt kojim se uređuje na koji način se prati njihovo korištenje, normativi i evidencija utroška goriva i maziva, redovni pregledi, kao i obveze vozača u pogledu popunjavanja podataka u obrascima putnog naloga. Prema prezentiranim podacima, za putnička motorna vozila iskazana je znatno viša prosječna potrošnja goriva u odnosu na propisane normative od strane proizvođača vozila: od 10 l/100 km za Volkswagen Polo, 15 l/100 km za Opel Astra benzin i do 21 l/100 km za Opel Insignia diesel. Uvećana prosječna potrošnja goriva je obrazložena radom klima-uređaja i radom vozila u praznom hodu.

Za pojedina službena vozila utvrđeno je da obrasci putnog naloga za putnički automobil (PN-4) nisu popunjeni sukladno Pravilniku o obveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga¹². U putnom nalogu za uzorkovane mjesece nisu popunjeni podaci o korištenju vozila: vrijeme polaska i dolaska, vrijeme vožnje i odmora, prijeđeni put izražen u km, broj osoba u vozilu.

Preporuka:

- **unutarnjim aktom urediti procedure korištenja motornih vozila i normative potrošnje goriva.**

Troškovi sirovina i materijala iskazani su u iznosu od 795.811 KM i odnose se na utrošeni materijal: za mašinsko, građevinsko i elektro održavanje, obrasce i kancelarijski materijal, zaštitnu opremu i ostali materijal.

Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja

Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja iskazani su u iznosu od 3.732.923 KM, i predstavljaju 22,42% ukupnih poslovnih rashoda, a njihova struktura je sljedeća:

	KM
Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja	3.732.923
Troškovi plaća i naknada plaća	3.319.504
Troškovi službenih putovanja u zemlji	6.346
Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih	380.434
Troškovi naknada članovima odbora	21.700
Troškovi naknada ostalim fizičkim osobama	4.939

¹² „Službene novine FBiH“, broj: 7/07

Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenih iskazani su u iznosu od 3.319.504 KM i odnose se na: neto plaće, doprinose i porez na dohodak. Izvršen je uvid u obračun i isplatu plaća i naknada plaća za lipanj, rujan i prosinac 2020. godine.

Obračun i isplata plaća i naknada vrši se sukladno Zakonu o radu, Općem kolektivnom ugovoru za teritoriju FBiH, Okvirnom kolektivnom ugovoru o pravima i obvezama poslodavaca i radnika u oblasti komunalne privrede za teritoriju Federacije BiH, Kolektivnom ugovoru o pravima i obvezama poslodavaca i radnika „Centralno grijanje“ d.d. Tuzla, Pravilniku o radu (od kolovoza 2019. godine), Pravilnikom o organizacionoj strukturi i sistematizaciji radnih mjesta (od ožujka 2020. godine), Pravilnikom o plaćama, koeficijentima za obračun plaća i drugim naknadama (od kolovoza 2019. godine) i ugovorima o radu.

Pravilnikom o organizacionoj strukturi i sistematizaciji radnih mjesta Društva uređena je unutarnja organizacija poslova i opis radnih mjesta, dok su Pravilnikom o radu i Pravilnikom o plaćama propisane grupe složenosti poslova i utvrđeni elementi za određivanje koeficijenta složenosti radnog mjesta, po kojem je osnovna plaća zaposlenika proizvod koeficijenta složenosti poslova, najniže satnice, vrijednosti boda i ostvarenog fonda radnih sati. Najniža satnica utvrđena je u iznosu od 2,55 KM i ne može biti manja od satnice utvrđene Općim kolektivnim ugovorom za teritoriju FBiH, a koeficijenti složenosti radnih mjesta se kreću od najnižeg 1 do 5,5 za najsloženije poslove. Direktor donosi mjesečne Odluke o visini boda na plaću. Kriteriji za određivanje visine boda na plaću nisu utvrđeni internim normativnim aktima, a visina boda tokom 2020. godine je bila u minimalnom iznosu od 1,09 za siječanj 2020. godine, a u maksimalnom iznosu od 1,30 za listopad 2020. godine.

Najviša neto plaća isplaćena u Društvu u 2020. godini iznosila je 5.880 KM (sa minulim radom), najniža 656 KM, dok je prosječna plaća iznosila 1.794 KM. Visinu plaća za ravnatelja utvrđuje Nadzorni odbor i regulira se Ugovorom o pravima i obvezama direktora dioničkog društva (Ugovor o menadžmentu). Ugovorom je utvrđena mjesečna osnovna plaća direktora u visini od tri prosječne plaće zaposlenika Društva ostvarene za prethodni mjesec, uvećana za minuli rad, te ostale naknade plaće u skladu sa Pravilnikom o radu. Uvidom u obračune plaća tijekom 2020. godine utvrđeno je da se prilikom obračuna nije uzimao u obzir tromjesečni prosjek Društva, a neto plaće isplaćene direktoru su u fiksnom iznosu od 4.900 KM i u manjem su iznosu od onog utvrđenog ugovorom. Ugovor o pravima i obavezama direktora dioničkog društva je zaključen 21. 12. 2015. godine za period od 1. 12. 2015. godine do 30. 11. 2019. godine, na koji su potpisana tri aneksa ugovora kojima se produžava mandat direktora do okončanja konkursne procedure imenovanja direktora Društva.

Uvidom u evidencije o radnom vremenu koje Društvo vodi utvrdili smo da sadrže podatak o početku i završetku radnog vremena, kako nalaže Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu. Pravilnikom o radu i Odlukom o rasporedu radnog vremena propisano je radno vrijeme od 7 do 15:30 sati.

Uvidom u dokumentaciju vezanu za obračun i isplatu plaća i ostalih osobnih primanja nisu utvrđene nepravilnosti.

Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih iskazani su u iznosu od 380.434 KM. Naknade su regulirane i obračunate sukladno Pravilniku o radu i odlukama ravnatelja o visini utvrđenih naknada. U okviru ovih troškova najznačajniji su: troškovi toplog obroka u iznosu od 185.130 KM, troškovi prijevoza na posao i sa posla u iznosu od 50.177 KM, troškovi regresa za godišnji odmor u iznosu od 47.000 KM i troškovi naknada za otpremninu u iznosu od 48.814 KM.

Naknade za topli obrok obračunavale su se sukladno Pravilniku o radu i na osnovu Odluke ravnatelja o isplati toplog obroka za 2020. godinu u iznosu od 1% dnevno od prosječne mjesečne neto plaće ostvarene u Federaciji BiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku ili najviše do zakonski utvrđenog iznosa koji se ne oporezuje.

Naknade za prijevoz na posao i sa posla odnose se na troškove prijevoza za zaposlenike Društva. Prema Pravilniku o radu i Odluci ravnatelja o isplati prijevoza za 2020. godinu, pravo na naknadu za prijevoz na posao i sa posla ostvaruju zaposlenici Društva u visini cijene mjesečne karte gradskog, prigradskog ili međugradskog prijevoza, odnosno svi zaposlenici, bez obzira na udaljenost od mjesta stanovanja do mjesta rada, što nije sukladno Uredbi o naknadama koje nemaju karakter plaće,¹³ po kojoj pravo na naknadu imaju zaposlenici čije je mjesto stanovanja udaljeno od mjesta rada najmanje dva kilometra.

Preporuka:

- **Pravilnikom o radu propisati pravo na naknadu troškova prijevoza na posao i sa posla za zaposlenike čije je mjesto stanovanja udaljeno od mjesta rada najmanje dva kilometra.**

Regres za godišnji odmor zaposlenika iskazan je u iznosu od 47.000 KM. Obračun i isplata naknade za regres izvršena je sukladno Pravilniku o radu i na osnovu Odluke ravnatelja od 18. 6. 2020. godine u iznosu od 50% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH. Regres za 2020. godinu isplaćen je za 100 zaposlenika.

Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 2.492.173 KM i odnose se na troškove usluga održavanja (tekuće održavanje objekata, opreme, vozila i softvera) u iznosu od 2.163.506 KM, troškove usluga izrade i dorade učinaka u iznosu od 209.734 KM, troškove reklame i sponzorstva u iznosu od 88.526 KM, troškove ostalih usluga u iznosu od 19.252 KM i troškove zakupa u iznosu od 11.155 KM.

U okviru **troškova održavanja**, odnosno usluga nadogradnje, ažuriranja i podrške alata tehnoekonomske optimizacije sustava daljinskog grijanja (ELTEC SCADA i TERMIS) utvrdili smo da je izvršeno plaćanje po ispostavljenom računu u iznosu od 47.534 KM, bez PDV-a, iako prije toga nisu prezentirane specifikacije o kvantitativnom i kvalitativnom prijemu usluga sukladno ponudi i zaključenom ugovoru.

Troškovi usluga izrade i dorade učinaka odnose se na troškove naplate grijanja koje po zaključenim ugovorima za Društvo obavljaju JKP Komemorativni centar d.o.o. Tuzla uz naknadu od 2,5% i JP BH Pošta d.o.o. Sarajevo, Centar pošta Tuzla uz naknadu od 1% od izvršenih uplata za grijanje. Zbog nepostojanja raširene mreže naplate usluga grijanja putem vlastitih kapaciteta u 2020. godini, JKP Komemorativni centar d.o.o. Tuzla je fakturirao usluge naplate grijanja u iznosu od 201.588 KM, dok je JP BH Pošta d.o.o. Sarajevo, Centar pošta Tuzla fakturirao 8.146 KM. Za razdoblje 2015. – 2020. godine Društvo je za usluge naplate grijanja posredstvom JKP Komemorativni centar d.o.o. Tuzla iskazalo ukupne izdatke u iznosu od 1.338.862 KM.

Ugovori za obavljanje ovih usluga zaključeni su bez prethodnog provođenja procedura izbora najpovoljnijih ponuditelja propisanih Zakonom o javnim nabavama.

Preporuka:

- **preispitati opravdanost naplate usluga grijanja angažiranjem pružatelja usluga izvan Društva, kao i visinu naknade.**

Troškovi reklame i sponzorstva odnose se na reklamu i propagandu u iznosu od 70.976 KM i sponzorstvo u iznosu od 17.550 KM. Izdaci su evidentirani temeljem zaključenih ugovora i ispostavljenih računa o reklamno-propagandnim uslugama, poslovno-programskoj suradnji sa sportskim udrugama i medijskim kućama, sponzorstvu i odlukama o plaćanju novina. Najznačajniji iznosi se odnose na zaključeni Ugovor o reklamno-propagandnim uslugama na neodređeno vrijeme od 8. 1. 2019. godine sa Omladinskim košarkaškim klubom „Sloboda“ Tuzla od 18.000 KM bez PDV-a na godišnjoj razini, zatim na ugovore na godišnje iznose od po 6.000 KM bez PDV-a zaključene sa JP RTV 7 d.o.o. Tuzla, Vidik d.o.o. – RTV Slon Tuzla, JP SKPC Mejdan d.o.o. Tuzla, UG Magic Factory Tuzla, te ugovore na iznose od po 5.000 KM zaključene sa Sportskim savezom TK i Colosseum d.o.o. Tuzla. Iako je Statutom, između ostalog, predviđena nadležnost ravnatelja da odlučuje o potrebi i raspodjeli

¹³ „Službene novine FBiH“, broj: 63/10; 22/11; 66/11; 50/12

sredstava za reklamu i propagandu, Društvo nema usvojen unutarnji akt kojim je uređena potreba za reklamom i sponzorstvom, kriteriji odabira korisnika, niti način na koji se određuje iznos sredstava za reklamu i propagandu. S obzirom na to da Društvo ima dominantan položaj u pružanju usluga grijanja, kao i da nema konkurencije na tržištu, ne možemo potvrditi opravdanost nastalih izdataka za reklamu i sponzorstvo.

Preporuka:

- **Unutarnjim aktom utvrditi kriterije za ugovaranje sponzorstva i usluga reklame i izvršiti analizu opravdanosti iskazanih troškova.**

Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 730.814 KM. Obračun se vrši putem vremenske amortizacije linearnom metodom za svako sredstvo pojedinačno, sukladno Nomenklaturi stalnih sredstava sa amortizacijskim stopama i vijekom trajanja.

Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 391.421 KM, od kojih su najznačajniji: troškovi poreza, naknada i taksi u iznosu od 142.730 KM, troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga u iznosu od 87.767 KM, troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od 71.671 KM, troškovi platnog prometa u iznosu od 22.432 KM i troškovi reprezentacije u iznosu od 22.041 KM.

Troškovi reprezentacije iskazani su u iznosu od 22.041 KM. Veći dio računa odnosi se na konzumaciju jela i pića. Za 2020. godinu nije bilo unutarnjeg akta kojim se uređuje korištenje sredstava reprezentacije (namjena i povod korištenja, limiti za ovlaštene osobe, računovodstveno priznavanje računa i sl.). Temeljem nadležnosti predviđenih Statutom donesene su odluke ravnatelja Društva iz 2018. i 2021. godine kojim su odobrena prava na troškove reprezentacije članovima kolegija, za poslovne partnere u mjesečnim iznosima od 60 KM pomoćnicima ravnatelja i 40 KM rukovoditeljima sektora.

Preporuka:

- **unutarnjim aktom urediti kriterije za odobravanje i korištenje sredstava za reprezentaciju.**

7.1.2.2 Financijski rashodi

Financijski rashodi iskazani su u iznosu od 228 KM i odnose se na rashode kamata u iznosu od 75 KM, negativne kursne razlike u iznosu od 32 KM i ostale financijske rashode u iznosu od 122 KM.

7.1.2.3 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici iskazani su u iznosu od 336.055 KM, a čine ih rashodi temeljem ispravke vrijednosti i otpisa tražbina u iznosu od 218.725 KM i rashodi i gubici na zalihama materijala i robe u iznosu od 117.330 KM, u okviru kojih su najznačajnija novčana darivanja i donacije u iznosu od 91.650 KM i kazna od 20.000 KM za privredne prijestupe i prekršaje.

Novčana darivanja i donacije u iznosu od 91.650 KM su odobravane odlukama ravnatelja Društva u pojedinačnim iznosima od 250 do 5.000 KM temeljem dostavljenih molbi sportskih organizacija, udruga građana i drugih korisnika, sukladno nadležnosti ravnatelja predviđenoj Statutom da odlučuje o potrebi i raspodjeli sredstava. Pored toga što ova davanja nisu pravilno klasificirana, jer se ne radi o donacijama iz dobiti, **ovi izdaci nisu vezani za poslovanje Društva, niti se mogu očekivati buduće ekonomske koristi za Društvo.**

Navedeno ukazuje na to da se ne postupa sukladno članku 16. Zakona o javnim poduzećima u FBiH, kojim je propisano da je Uprava dužna poticati na odgovorno korištenje i nadziranje imovine i

resursa. Unutarnjim aktom niti Planom poslovanja za 2020. godinu nisu posebno predviđeni izdaci za darivanja i donacije.

Preporuka:

- ***preispitati opravdanost troškova novčanih darivanja i donacija koji ne utječu na buduće ekonomske koristi Društva.***

Kazna za privredne prijestupe i prekršaje odnosi se na plaćenu novčanu kaznu po Rješenju Konkurencijskog vijeća BiH od 28. 5. 2020. godine zbog korištenja dominantnog položaja na tržištu distribucije toplotne energije u Gradu Tuzla, primjenom članka 29. Općih uvjeta za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplinske energije kojim su propisani uvjeti izdvajanja tarifnog kupca iz toplinskog sustava kao i obveza plaćanja svih troškova osim troškova energije za tarifne kupce kojima je odobreno izdvajanje iz toplinskog sustava, što predstavlja uvjetovanje drugoj strani da prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi nemaju veze s predmetom sporazuma, sukladno odredbama Zakona o konkurenciji. Rješenjem je naloženo da se odredbe Općih uvjeta za priključenje na sustav daljinskog grijanja (u daljem tekstu: SDG) i isporuku toplinske energije od 5. 1. 2010. godine usklade sa Zakonom o konkurenciji u roku od 60 dana od dana prijema Rješenja. Naknadno je po zahtjevu Društva i objektivnih okolnosti dva puta produžavan rok.

Društvo je postupalo po Rješenju Konkurencijskog vijeća BiH, platilo izrečenu novčanu kaznu i pripremalo prijedloge za izmjenu odredbi Općih uvjeta za priključenje na SDG i dostavljalo ih Konkurencijskom vijeću BiH na davanje mišljenja, i to: 18. 11. 2020. godine, 12. 4. 2021. godine i 12. 5. 2021. godine, ali do okončanja revizije nije dobilo neophodno mišljenje kako bi prijedlog za izmjenu uputilo u dalju proceduru pribavljanja suglasnosti Gradskog vijeća Tuzla.

7.1.2.4 Rashodi na osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravaka grešaka iz ranijih godina

Rashodi na osnovu ispravaka grešaka iz ranijih godina u visini od 5.079 KM odnose se na isknjižavanje zemljišta iz knjigovodstvenih evidencija Društva s obzirom na to da su u prethodnom razdoblju isknjižena dva stana iz objekta na navedenom zemljištu koje su stanari otkupili, a nije isknjiženo zemljište koje služi za redovnu uporabu objekta.

7.1.3 Financijski rezultat

Društvo je u financijskim izvješćima za 2020. godinu iskazalo pozitivan financijski rezultat – neto dobit od 93.996 KM, dok je prethodne godine neto dobit iznosila 102.466 KM. Društvo je ostvarilo gubitak iz redovne aktivnosti u iznosu od 362.464 KM, dok je temeljem ostalih prihoda i rashoda ostvarilo dobit u iznosu od 378.876 KM, a koji su nastali najvećim dijelom zbog prihoda temeljem naplaćenih otpisanih tražbina.

S obzirom na to da Društvo:

- **nije vršilo utvrđivanje nadoknadive vrijednosti zaliha sukladno zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe (točka 7.2.2.1 Izvješća);**
- **nije vršilo procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva sukladno zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava (točka 7.2.1 Izvješća);**
- **nije uspostavilo odgovarajuće evidencije praćenja i ročnosti tražbina, a za dio sumnjivih i spornih tražbina starijih od godinu dana nije izvršilo ispravku vrijednosti sukladno zahtjevima MSFI-ja 9 – Financijski instrumenti, zbog čega su precijenjene tražbine od kupaca (točka 7.2.2.3 Izvješća);**

ne možemo potvrditi iskazani financijski rezultat (dobit) Društva.

Da je Društvo uradilo potrebna usklađivanja zaliha, stalnih sredstava i tražbina, finansijski rezultat bio bi nepovoljniji u iznosu koji nije moguće kvantificirati.

7.2 BILANCA STANJA

7.2.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Struktura stalnih sredstava na datum bilance iskazana je u tabeli: KM

	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	4.030.393	2.604.514
Nematerijalna sredstva	109.371	148.344
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.903.972	2.434.974
Dugoročni finansijski plasmani	12.275	15.277
Dugoročna razgraničenja	4.775	5.919

Nematerijalna sredstva iskazana su u iznosu od 109.371 KM (nabavna vrijednost 1.516.280 KM, ispravka vrijednosti 1.406.909 KM), a odnose se na računarske programe – softvere, licence i ulaganja u razvoj. Društvo primjenjuje linearnu metodu amortizacije, kroz procijenjeni vijek trajanja od pet godina.

Struktura i promjene na **nekretninama, postrojenjima i opremi** daju se u tabeli: KM

Opis	Zemljišta	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Stalna sred. u pripremi	Avansi za zemljište	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1 Nabavna vrijednost na 1. 1. 2020.	66.024	2.270.654	7.877.226	0	0	10.213.904
Direktna povećanja u 2020.	0	203.707	800.747	414.171	747.293	2.165.918
Prenos sa pripreme	0	0	0	0	0	0
Otuđenje i rashodovanje	(5.079)	0	(4.916)	0	0	(9.995)
Ostalo	0	0	0	0	0	0
na 31. 12. 2020.	60.945	2.474.361	8.673.057	414.171	747.293	12.369.827
2 Akumulirana amortizacija na 1. 1. 2020.	0	1.654.250	6.124.680	0	0	7.778.930
Amortizacija za 2020.	0	82.417	609.424	0	0	691.841
Otuđenje i rashodovanje	0	0	(4.916)	0	0	(4.916)
Ostalo	0	0	0	0	0	0
na 31. 12. 2020.	0	1.736.667	6.729.188	0	0	8.465.855
3 Neto knjigovod. vrijednost na 1. 1. 2020.	66.024	616.404	1.752.546	0	0	2.434.974
na 31. 12. 2020.	60.945	737.694	1.943.869	414.171	747.293	3.903.972

Građevinsko zemljište iskazano u iznosu od 60.945 KM odnosi se na zemljište u sjedištu Društva i u naselju Miladije. U 2020. godini umanjena je vrijednost zemljišta u iznosu od 5.079 KM po osnovu isknižavanja zemljišta iz poslovnih knjiga Društva s obzirom da su u prethodnom razdoblju isknižena dva stana iz objekta na navedenom zemljištu koje su stanari otkupili, a nije iskniženo zemljište koje služi za redovnu uporabu objekta.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 737.694 KM, a čine ih upravna zgrada (233.893 KM), garaže (5.458 KM), poslovni prostori (140.653 KM) i građevinski objekti za prijenos toplotne energije-vrelovi i priključci (357.690 KM). Povećanje u iznosu od 203.707 KM odnosi se na toplinske podstanice, vrelovodne priključke i mjerna mjesta električne energije (124.641 KM) i rekonstrukciju upravne zgrade (79.066 KM). U okviru evidencija o vlasništvu i posjedu građevinskih objekata Društvo nije upisano kao vlasnik, odnosno posjednik pojedinih nekretnina koje iskazuje u knjigovodstvenim evidencijama i finansijskim izvješćima.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 1.943.869 KM, a čine ih oprema za proizvodnju i prijenos toplotne energije (mašinski i elektronski dio), informatička oprema, alati, pogonski i uredski namještaj i transportna sredstva. Povećanje u iznosu od 800.747 KM odnosi se najvećim dijelom na vrelovodne priključke i toplotne podstanice (711.701 KM), informatičku opremu (54.157 KM) i viljuškar (16.000 KM). Na prijedlog Povjerenstva za popis stalnih sredstava i uz Odluku Nadzornog odbora, umanjena je nabavna i otpisana vrijednost opreme u iznosu od 4.916 KM zbog dotrajalosti i neispravnosti.

Materijalna sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 414.171 KM i odnose se na izgradnju toplovodne mreže, centralne toplinske podstanice i izradu priključka na sustav daljinskog grijanja (SDG) Grada Tuzla na području MZ Mejdan.

Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu iskazana su u iznosu od 747.293 KM i odnose se na uplaćena sredstva za kupovinu zemljišta putem Javnog oglasa u stečajnom postupku od Tvornice transportnih uređaja d.d. u stečaju Tuzla, objavljenog 23. 10. 2020. godine u dnevnom listu Oslobođenje. Sporazumom o zajedničkoj poslovnoj suradnji od 30. 10. 2020. godine, zaključenim sa JKP Vodovod i kanalizacija d.o.o. Tuzla i Rješenjem Općinskog suda u Tuzli od 3. 12. 2020. godine, Društvo je steklo pravo da se u zemljišno-knjižnim i katastarskim registrima upiše u svojstvu vlasnika, odnosno posjednika sa dijelom od 2/3. Prema Zapisniku o predaji u posjed nekretnine Društvo je 28. 12. 2020. godine stupilo u posjed kupljene nekretnine.

Dugoročni financijski plasmani iskazani su u iznosu od 12.275 KM i odnose se na dane kredite zaposlenicima za stambenu izgradnju 2000. i 2001. godine sa rokom otplate od 20 i 25 godina uz kamatnu stopu od 3,5 % po Odluci Nadzornog odbora iz 2003. godine.

Dugoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 4.775 KM i odnose se na razgraničene buduće kamate po kreditima za stambenu izgradnju.

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa po minimalnim stopama iz „Nomenklature sredstava koja se amortiziraju i minimalne stope amortizacije“, a koje važeći Zakon o porezu na dobit priznaje u trošak razdoblja. U narednoj tabeli daje se pregled procijenjenog vijeka uporabe i stope otpisa karakterističnih sredstava:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Nematerijalna stalna sredstva	5	20
Građevinski objekti	20	5
Oprema	6,6	15
Računarska oprema	3	33,3

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Društvo na datum bilance, kao ni ranijih godina, nije vršilo procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, shodno paragrafu 9 i ostalim zahtjevima iz MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.

Preporuka:

- **na datum bilance vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, sukladno zahtjevu MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.**

Vlasništvo i posjed nad nekretninama

Društvo za dio nekretnina ne raspolaže dokazima o vlasništvu i posjedu. Iako je poduzimalo aktivnosti prema nadležnim organima i institucijama u cilju pribavljanja relevantne dokumentacije i uknjižavanja nekretnina na svoje ime u zemljišnoknjižnim i katastarskim registrima, još uvijek postupci nisu okončani. Postupak harmonizacije podataka, odnosno sustavna zamjena/uspostava zemljišne knjige po podacima novog katastarskog premjera koji se provodi i na području Grada Tuzla, za pojedine nekretnine je prekinut, zbog čega nije bilo moguće izvršiti usklađivanje podataka o nekretninama u

zemljišnoj knjizi i katastru. Pored navedenog, za dva poslovna prostora koje je Društvo pribavilo zaključivanjem ugovora o udruživanju sredstava i kupoprodaji nisu osigurani dokumenti o vlasništvu i posjedu.

Preporuka:

- **osigurati dokaze o vlasništvu za uknjižbu nekretnina Društva kod nadležnih organa.**

Hipoteke i založno pravo

Društvo nema ograničenja u raspolaganju imovinom, niti su na nekretninama i pokretnim stvarima upisana založna prava u korist trećih osoba.

7.2.2 Tekuća sredstva

7.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilance iskazane su sljedeće zalihe:	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
ZALIHE	3.153.079	3.055.909
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	3.152.438	3.055.909
Dati avansi	641	0

Zalihe materijala i rezervnih dijelova početno se vrednuju po trošku nabave, a za utrošak zaliha primjenjuje se metoda prosječne cijene. Za zalihe autoguma, sitnog inventara i HTZ opreme primjenjuje se metoda 100% otpisa prilikom stavljanja u uporabu.

Najznačajnije zalihe se odnose na zalihe mašinskog materijala za održavanje vrelovodne i toplovodne mreže i postrojenja (čelične cijevi, oslonci, koljena, ventili, spojnice, dijelovi za montažu) 1.681.245 KM, opreme za mjerenje i regulaciju (regulacijski ventili, sonde, mjerači pritiska i energije, regulatori) 706.685 KM, elektroopremu i elektromotore 326.706 KM, podstanice i prateću opremu 176.697 KM i pumpe 137.122 KM.

Uvidom u analitičke preglede zaliha po skladištima konstatirali smo da ima značajan broj artikala koji su nabavljeni u prethodnom razdoblju i na kojima nije bilo prometa u 2020. godini, već se još uvijek nalaze na zalihama. **Analizom starosne strukture zaliha na 31. 12. 2020. godine utvrđeno je da je od ukupne vrijednosti zaliha prije 331 dan i više nabavljeno zaliha u iznosu od 2.269.402 KM ili 72% od vrijednosti ukupnih. Društvo nije vršilo procjenu umanjenja vrijednosti zaliha, iako je Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama, sukladno MRS-u 2 – Zalihe, predviđeno da se materijal otpisuje ispod troška nabave, odnosno cijene koštanja i utvrđuje gubitak zbog obezvređivanja ako se očekuje da će materijal biti prodan po prodajnoj cijeni nižoj od cijene koštanja. Otpis materijala se vrši i kada je određena vrsta materijala polomljena, zastarjela i neupotrebljiva, dok procjenu neto prodajne vrijednosti zaliha materijala i uništenje neupotrebljivog materijala vrši posebno povjerenstvo koje obrazuje ravnatelj Društva, a koje nije imenovano u 2020. godini.**

Na osnovu navedenog ne možemo potvrditi vrijednost iskazanih zaliha u iznosu od 3.152.438 KM s obzirom na to da nisu vrednovane sukladno zahtjevima iz paragrafa 9 MRS-a 2 – Zalihe, prema kojim se one vrednuju po trošku ili neto prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti od toga koja je niža. Efekte usklađenja vrijednosti zaliha na financijski rezultat nismo mogli utvrditi.

Preporuka:

- **radi realnog iskazivanja imovine i financijskog rezultata, izvršiti vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha, sukladno Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama i MRS-u 2 – Zalihe.**

7.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata na datum bilance je sljedeća: **u KM**

	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2.175.094	4.062.608
Transakcijski računi – domaća valuta	2.175.084	4.062.009
Transakcijski računi – strana valuta	0	590
Blagajna	10	9

Društvo ima otvorene transakcijske račune kod NLB banke d.d. Sarajevo, Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo, Raiffeisen banke d.d. Sarajevo i Nove banke A.D. Banjaluka. Ugovori za obavljanje platnih transakcija su zaključeni sa bankama bez prethodnog provođenja procedura propisanih Zakonom o javnim nabavama. Glavni račun Društva otvoren je kod NLB banke d.d. Sarajevo, preko kojeg Društvo vrši isplatu plaća i plaćanje izravnih i neizravnih poreza. Ostale transakcije platnog prometa (naplata usluga grijanja, plaćanje obveza dobavljačima i drugo) obavljaju se preko transakcijskih računa otvorenim kod ostalih banaka.

7.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilance u finansijskim izvješćima iskazana su sljedeća kratkoročna potraživanja i aktivna vremenska razgraničenja:

	u KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
POTRAŽIVANJA I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	5.865.789	4.766.619
Kratkoročna potraživanja	5.803.084	4.755.805
Potraživanja od kupaca	5.032.563	3.762.604
Druga kratkoročna potraživanja	770.521	993.201
Potraživanja za PDV	43.656	10.719
Aktivna vremenska razgraničenja	19.049	95

Struktura potraživanja od kupaca prezentirana je u tabeli:

	u KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
Potraživanja od kupaca	5.032.563	3.762.604
Potraživanja od kupaca u zemlji	4.568.240	4.264.807
Potraživanja od kućanstava	2.865.741	2.632.619
Potraživanja od gospodarstava	1.702.499	1.559.339
Potraživanja od povezanih osoba – Grad Tuzla	0	72.849
Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca u zemlji	8.593.144	8.175.884
Sumnjiva i sporna potraživanja od kućanstava	7.021.486	6.648.286
Sumnjiva i sporna potraživanja od gospodarstva	1.517.155	1.471.918
Sumnjiva i sporna potraživanja za angažovani kapacitet	54.503	55.680
Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji	(8.128.821)	(8.678.087)
Ispravka vrijednosti potraživanja od kućanstava	(6.080.994)	(6.648.286)
Ispravka vrijednosti potraživanja od gospodarstva	(1.403.665)	(1.471.918)
Ispravka vrijednosti potraživanja za angažovani kapacitet	(54.293)	(55.097)
Ispravka vrijednosti potraživanja – grupni otpis	(589.869)	(502.786)

Potraživanja od kupaca iskazana su u neto iznosu od 5.032.563 KM, od kojih su ukupna potraživanja 13.161.384 KM i ispravka vrijednosti 8.128.821 KM i odnose se na potraživanja po osnovu izvršenih usluga distribucije toplotne energije kućanstvima i gospodarskim subjektima na području Grada Tuzla.

Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iskazana je u iznosu od 8.128.821 KM. Tijekom revidirane godine izvršena je ispravka vrijednosti potraživanja u ukupnom iznosu od 218.725 KM, dok su naplaćena otpisana potraživanja u iznosu od 714.931 KM.

Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama propisano je da se početno priznavanje potraživanja vrši u skladu sa MSFI-jem 15, dok se očekivani gubici za potraživanja procjenjuju koristeći pojednostavljenu matricu umanjenja na osnovu historijskih podataka primjenom MSFI-ja 9. Propisano je da se utužena potraživanja evidentiraju na sumnjivim i spornim, a otpis se vrši na teret rashoda razdoblja ako je nenaplativost izvjesna i dokumentirana, tj. na osnovu pravomoćne sudske presude. Na osnovu Elaborata o izvršenom popisu sredstava i izvora sredstava, Nadzorni odbor Društva je donio odluku da se za 192.150 KM sumnjivih i spornih potraživanja izvrši ispravka vrijednosti i evidentira na teret rashoda razdoblja, od kojih se 105.067 KM odnosi na kućanstva, a 87.083 KM na ispravku vrijednosti primjenom pojednostavljenog pristupa matrice umanjenja prema MSFI-ju 9. Ispravka vrijednosti potraživanja u iznosu od 26.575 KM, a koja nije obuhvaćena Elaboratom o izvršenom popisu, odnosi se na usklađivanje potraživanja sa kupcima za koje služba za odnose sa potrošačima priprema izvještaje sa informacijama o potrošnji za kupce protiv kojih nisu pokrenuti postupci prinudne naplate duga.

S obzirom na to da Društvo nema ročnu strukturu potraživanja od kućanstava, što je preduvjet za obračun umanjenja potraživanja sukladno Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama, nismo se uvjerali u adekvatnost obračuna za procjenu grupnih umanjenja vrijednosti za potraživanja od kućanstava. Sumnjiva i sporna potraživanja od kućanstava starija od godinu dana iznose 7.021.486 KM, a ispravka vrijednosti tih potraživanja iznosi 6.080.994 KM. Društvo nije izvršilo ispravku vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja od kućanstava, starijih od godinu dana, shodno zahtjevima MSFI-ja 9, u iznosu od 940.492 KM. Društvo je primjenom matrice umanjenja vrijednosti izvršilo dodatnu grupnu ispravku vrijednosti potraživanja od kućanstava u iznosu od 240.694 KM. Shodno navedenom, potraživanja od kupaca precijenjena su za 699.798 KM.

Praksa Društva je da se za kućanstva pokreće izvršni postupak u skladu sa Zakonom o izvršnom postupku unutar roka zastare od godine dana, dok se za gospodarstvo pokreće parnični postupak podnošenjem tužbe unutar roka zastare od tri godine, shodno Zakonu o obligacionim odnosima. Tijekom 2020. godine Društvo je pokrenulo ukupno 2.977 postupaka za naplatu duga u ukupnom iznosu od 1.396.716 KM, od kojih se 2.896 postupaka odnosi na kućanstva u iznosu od 1.228.966 KM, a 81 na gospodarstvo u iznosu od 167.750 KM.

Preporuke:

- **poduzeti aktivnosti na osiguranju ročne strukture potraživanja za kućanstva, kao preduvjeta za adekvatan obračun umanjenja potraživanja, u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama;**
- **vršiti ispravku vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja starijih od godinu dana na teret rashoda tekućeg razdoblja, u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9.**

Struktura drugih kratkoročnih potraživanja prezentirana je u tabeli:

	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
Druga kratkoročna potraživanja	770.521	993.201
Potraživanja od Grada Tuzla	708.323	948.111
Potraživanja za porez na dobit	48.262	36.655
Potraživanja za refundacije bolovanja	13.287	7.796
Potraživanja od zaposlenih	647	639

Druga kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 770.521 KM i odnose se na potraživanja od povezanih osoba – Grad Tuzla u iznosu od 708.323 KM, potraživanja za akontacije poreza na dobit u iznosu od 48.262 KM, potraživanja za refundacije bolovanja preko 42 dana u iznosu od 13.287 KM i potraživanja od zaposlenih za telefonske troškove u iznosu od 647 KM.

Potraživanja od Grada Tuzla za izvođenje mašinskih i građevinskih radova na izgradnji vrelovodnih ogranaka i priključaka za MZ Kreka, naselje Miladije i MZ Batva u iznosu od 471.708 KM se odnose na 2013., 2014. i 2017. godinu, Društvo je izmirilo obaveze prema dobavljačima za izvršene usluge, ali navedene usluge nisu prefakturisane Gradu Tuzla. Tokom 2015. godine Društvo je poduzimalo

aktivnosti, odnosno dostavilo Gradu Tuzla fakture dobavljača iz 2013. i 2014. godine koje se odnose na MZ Kreka, naselje Miladije u iznosu od 443.550 KM, uz prijedlog provođenja kompenzacije za navedena potraživanja iz sredstava prikupljenih putem angažiranog kapaciteta. Navedene aktivnosti na zaključivanju protokola o kompenzaciji nisu realizovane. Obzirom da usluge po izvedenim radovima u iznosu od 471.708 KM nisu prefakturisane Gradu Tuzla, kao i da potraživanja Društva nisu potvrđena i usuglašena, ne možemo potvrditi potraživanja u navedenom iznosu.

Preporuka:

- **izvršiti usklađivanje salda i utvrditi potraživanja sa Gradom Tuzla po osnovu sporazuma potpisanih 2012. godine za MZ Kreka i 2017. godine za MZ Batva, sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

Potraživanja za PDV iskazana su u iznosu od 43.656 KM, a **aktivna vremenska razgraničenja** u iznosu od 19.049 KM i odnose se na pretplate kupaca za distribuciju toplotne energije kupcima.

7.2.3 Kapital

Na datum bilance iskazan je kapital u iznosu od 10.369.438 KM, od kojih se 8.161.342 KM odnosi na dionički kapital, 2.114.100 KM na rezerve i 93.996 KM na neraspoređenu dobit izvještajne godine. Iznos osnovnog kapitala upisanog u registar nadležnog suda iznosi 9.369.836 KM, te je osnovni kapital iskazan u evidencijama Društva manji za 1.208.494 KM i iznosi 8.161.342 KM, dok je u Registru vrijednosnih papira iskazan u iznosu od 9.364.600 KM.

Razlika se odnosi na isknjižavanje knjigovodstvene vrijednosti javnih dobara po proteku vremena od datuma početne bilance u kojoj je utvrđen osnovni kapital i po kojem je upisan u registar suda. Usljed amortizacije knjigovodstvene vrijednosti javnih dobara, prilikom isknjižavanja bila je u značajno manjem iznosu od one utvrđene na dan početne bilance.

Agencija za privatizaciju Tuzlanskog kantona je 30. 5. 2008. godine, na osnovu presuda Kantonalnog suda u Tuzli, naložila Društvu da identifikira i isknjiži vrijednost javnih dobara po stanju na 31. 12. 1999. godine budući da nisu mogla biti predmet privatizacije. Općinsko vijeće Tuzla je 31. 1. 2013. godine dalo suglasnost na korigirani program privatizacije, početnu bilancu i način privatizacije prema kojem osnovni kapital Društva nakon isknjižavanja javnih dobara iznosi 4.988.677 KM. Agencija za privatizaciju donijela je Rješenje broj 01-737/2013 od 1. 10. 2013. godine kojim su u **cijelosti ništavnim** proglašena Rješenja o odobravanju programa privatizacije i početne bilance i Rješenje o odobravanju upisa izvršene privatizacije u sudski registar, a Društvu je naloženo da kod nadležnog suda izvrši upis promjene vrijednosti osnovnog kapitala sa stanjem u tekućem razdoblju preračunatu u odnosu na vrijednost kapitala u iznosu od 4.988.677 KM po stanju na 31. 12. 1999. godine, brisanje privatnog kapitala i brisanje privatnih vlasnika iz osnovnog kapitala, te promjenu oblika organiziranja u d.o.o., uz zadržavanje Općine Tuzla kao jedinog vlasnika (člana) Društva. U kolovozu 2015. godine Društvo je podnijelo zahtjev i dobilo klauzule konačnosti i izvršnosti Rješenja kako bi se pokrenula procedura provođenja kod Općinskog suda u Tuzli, **a prijava u sudskom registru nije podnesena zbog nepotpunosti potrebne dokumentacije neophodne za upis u sudski registar, odnosno Društvo nije pribavilo odobrenje Komisije za vrijednosne papire FBiH i Registra vrijednosnih papira FBiH.** Dioničari društva su na Rješenje uložili žalbe koje su odbijene, te su pokrenuli upravni spor. Kantonalni sud u Tuzli je 9. 2. 2016. godine donio presudu prema kojoj se Rješenje Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog kantona broj 01-737/2013 poništava u svim točkama izreke, osim u dijelu gdje se navodi iznos i vlasništvo kapitala.

Navedenom presudom djelomično ništavnim oglašava se rješenje Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog kantona broj 19/01-021-2920/2001 od 14. 6. 2001. godine, te se utvrđuje da ukupan kapital prije privatizacije, sa stanjem duga na 31. 12. 1999. godine, a nakon isknjižavanja dobara u općoj upotrebi, iznosi 4.988.677 KM ili 100%; državni – društveni kapital prije privatizacije, po Zakonu o privatizaciji preduzeća, iznosi 4.988.677 KM ili 100%; dok državni – društveni kapital Društva, privatiziran u procesu javne ponude dionica, iznosi 2.444.452 KM ili 49%, a neprivatizirani

državni kapital 2.544.225 KM ili 51%. Društvo nije poduzelo potrebne aktivnosti na upisu u registar promjena podataka i usklađenju osnovnog kapitala shodno presudi Kantonalnog suda u Tuzli i Rješenju Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog kantona. **Stoga nismo u mogućnosti potvrditi iznos osnovnog kapitala, niti procijeniti efekte na financijska izvješća na 31. 12. 2020. godine.**

Preporuka:

- **izvršiti usklađivanje iznosa osnovnog kapitala u poslovnim knjigama Društva i sudskom registru, sukladno presudi Kantonalnog suda u Tuzli i Rješenju kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog kantona.**

7.2.4 Dugoročna rezerviranja

Dugoročna rezerviranja u financijskim izvješćima iskazana su u iznosu od 1.569.074 KM i odnose se na odgođene prihode za primljena stalna sredstva (1.564.299 KM) i ostala dugoročna rezerviranja i razgraničenja za kamate (4.775 KM). Odloženi prihodi za donirana sredstva, koji se evidentiraju sukladno MRS-u 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći, odnose se najvećim dijelom na prijem u vlasništvo doniranih vrelovodnih priključaka, toplinskih podstanica i mjernih mjesta električne energije u novosagrađenim stambeno-poslovnim objektima od investitora uz odluke Nadzornog odbora o njihovom preuzimanju. Tijekom razdoblja korištenja doniranih sredstava, sukladno navedenom MRS-u, vrši se obračun amortizacije i u visini troška amortizacije priznaje prihod od doniranih sredstava, a smanjuje odloženi prihod. U revidiranoj godini odloženi prihodi su uvećani za 538.494 KM, a umanjeni za iznos obračunate amortizacije na donirana sredstva u iznosu od 443.997 KM.

7.2.5 Obveze

U financijskim izvješćima na datum bilance iskazane su obveze kako slijedi:

	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
OBVEZE I RAZGRANIČENJA	4.854.917	4.214.207
Dugoročna rezerviranja	1.569.074	1.475.721
Dugoročne obveze	0	0
Kratkoročne obveze	2.978.115	2.659.932
Kratkoročne financijske obveze	0	0
Obveze iz poslovanja	2.083.905	1.709.153
Obveze za plaće, naknade i ostala primanja zaposlenih	314.574	279.005
Druge obveze	545.675	562.481
Obveze za PDV	30.634	105.871
Obveze za ostale poreze i druge dažbine	3.327	3.422
Obveze za porez na dobit	0	0
Pasivna vremenska razgraničenja	307.728	78.554

7.2.5.1 Kratkoročne obveze

Kratkoročne obveze iskazane su u iznosu od 2.978.115 KM i najvećim dijelom odnose se na obveze iz poslovanja (2.083.905 KM), druge obveze (545.675 KM) i obveze za plaće, naknade i ostala primanja zaposlenih (314.574 KM).

Obveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 2.083.905 KM i odnose se na obveze prema dobavljačima u zemlji (1.953.462 KM) i primljene avanse (130.443 KM). Najveći dio iskazanih obveza se odnosi na obveze prema JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Podružnica Termoelektrana Tuzla 1.483.148 KM i Cestotehnik d.o.o. Tuzla 390.525 KM.

Druge obveze iskazane su u iznosu od 545.675 KM i u okviru kojih se najznačajniji iznos od 543.865 KM odnosi na obveze prema Gradu Tuzla za angažirani kapacitet sustava daljinskog grijanja.

Obveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih iskazane su u iznosu od 314.574 KM, a odnose se na: obveze za neto plaće (171.667 KM), obveze za doprinose (111.469 KM), obveze po osnovu ostalih primanja zaposlenih (16.053 KM) i obveze za porez (15.385 KM) i odnose se na obračunate plaće za 12. mjesec 2020. godine koje su isplaćene u siječnju 2021. godine.

7.2.5.2 Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 307.728 KM i odnose se na unaprijed obračunate rashode razdoblja za koje su računi stigli u 2021. godini. Najznačajniji iznos od 208.745 KM se odnosi na račune Cestotehnik d.o.o. Tuzla za izvedene radove na toplifikaciji dijela MZ Mejdan.

7.2.6 Popis sredstava i obveza

Odlukom ravnatelja od 7. 12. 2020. godine, formirano je Centralno popisno povjerenstvo i šest povjerenstava za popis stalnih sredstava, sitnog inventara, materijala u skladištu, investicija u tijeku, sumnjivih i spornih tražbina i novčanih sredstava kod poslovnih banaka i u blagajni na 31. 12. 2020. godine. Odlukom je utvrđen zadatak povjerenstava da obave popis do 31. 12. 2020. godine i da dostave izvješća o popisu Centralnom povjerenstvu do 15. 1. 2021. godine, koje će sačiniti Elaborat o popisu i dostaviti na razmatranje Nadzornom odboru najkasnije do 25. 1. 2021. godine.

Društvo nema usvojen poseban unutarnji akt o popisu imovine i obveza i usuglašavanju tražbina i obveza, kako je to propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH¹⁴. Usklađivanje poslovnih knjiga i inventarisanje je u skraćenoj formi obuhvaćeno u Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama.

Centralno povjerenstvo je na temelju dostavljenih pojedinačnih izvješća i zapisnika sačinilo Elaborat o izvršenom popisu sredstava i izvora sredstava Društva na 31. 12. 2020. godine sa prijedlogom odluka o otpisu stalnih sredstava i sitnog inventara zbog dotrajalosti i neispravnosti, javnih dobara iz izvanbilančne evidencije, tražbina od kućanstava i pravnih osoba. Nadzorni odbor je 18. 2. 2021. godine donio više odluka kojima usvaja Elaborat o izvršenom popisu sredstava i izvora sredstava na 31. 12. 2020. godine, usvaja otpis stalnih sredstava nabavne i otpisane vrijednosti od 4.916 KM, sitnog inventara i alata nabavne i otpisane vrijednosti od 29.243 KM, javnih dobara iz izvanbilančne evidencije sadašnje vrijednosti od 9.458 KM, usvaja isknjižavanje na teret rashoda tražbine u iznosu od 192.150 KM.

Uvidom u Elaborat i Izvješća popisnih povjerenstava konstatirali smo da:

- nije izvršen popis izvora sredstava, odnosno kapitala, kao ni značajnog iznosa obveza Društva (1.332.381 KM), odnosno obveza za plaće i naknade plaća, ostalih primanja zaposlenih, primljenih avansa, depozita i kaucija, drugih obveza, obveza za PDV, obveza za ostale poreze i druge dažbine i pasivnih vremenskih razgraničenja. Obavljen je samo popis obveza prema dobavljačima u zemlji u iznosu od 1.953.462 KM, među kojima su najznačajnije obveze prema JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Podružnica Termoelektrana Tuzla od 1.483.148 KM (što je i potvrđeno Izvodom otvorenih stavki) i Cestotehnik d.o.o. Tuzla od 390.525 KM, što je osporeno Izvodom otvorenih stavki po kojem su ukupne obveze Društva 599.271 KM, s obzirom na to da je preostalih 208.745 KM zbog kašnjenja računa evidentirano na poziciji pasivnih vremenskih razgraničenja;
- nije izvršen popis dijela tražbina u iznosu od 770.521 KM, koji se odnosi na druge kratkoročne tražbine, među kojim su najznačajnije od Grada Tuzla u iznosu od 708.323 KM temeljem zaključenih sporazuma i ugovora za toplifikaciju u mjesnim zajednicama na području Grada i tražbine za PDV u iznosu od 43.656 KM;
- Povjerenstvo za popis stalnih sredstava nije ukazalo na činjenicu da Društvo nije upisano kao vlasnik, odnosno posjednik pojedinih nekretnina koje iskazuje u knjigovodstvenim

¹⁴ „Službene novine FBiH“, broj: 83/09

evidencijama i finansijskim izvješćima, kao i na to da za dva nabavljena poslovna prostora ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu i posjedu.

Temeljem navedenog, ne možemo potvrditi da je popis obavljen u cijelosti, niti da je utvrđeno stvarno stanje sredstava i obveza, te da je u poslovnim knjigama izvršeno usklađivanje knjigovodstvenih evidencija sa stvarnim stanjem sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- **izvršiti potpuni popis sredstava i obveza i usuglasiti knjigovodstvene evidencije sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

7.2.7 Izvanbilančna evidencija

Na izvanbilančnoj evidenciji u finansijskim izvješćima iskazan je iznos od 23.457.205 KM, a odnosi se na javna dobra od 23.423.046 KM i rashodovana stalna sredstva i sitni inventar od 34.159 KM. Društvo je temeljem zaključenog Ugovora o reguliranju međusobnih prava i obveza u vezi sa povjeravanjem na upravljanje i korištenje javnih dobara, komunalne i druge infrastrukture i objekata izvršilo popis javnih dobara sa stanjem na 31. 12. 2020. godine i Gradu Tuzla dostavilo dokumentaciju o popisu sa prijedlogom za rashodovanje sredstava, kao i Izvješće o izvršenim ulaganjima u tekuće i investicijsko održavanje na javnim dobrima. Na prijedlog Povjerenstva za popis stalnih sredstava i po Odluci Nadzornog odbora isknjižena su javna dobra u iznosu od 9.458 KM, što se odnosi na dva dotrajala vrelovodna priključka bivšeg Doma branitelja, na kojoj lokaciji je izgrađen novi vrelovodni priključak za novu zgradu Općinskog suda Tuzla.

7.3 IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA

U Izvješću o novčanim tijekovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 275.042 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 2.162.916 KM, što je rezultiralo negativnim novčanim tijekom od 1.887.514 KM. Odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti odnosi se na odlive za kupovinu stalnih sredstava u iznosu od 2.165.918 KM. Izvješće o novčanim tijekovima sačinjeno je sukladno Pravilniku o sadržaju i formi finansijskih izvješća za gospodarska društva.

7.4 IZVJEŠĆE O PROMJENAMA NA KAPITALU

Izvješće o promjenama na kapitalu za 2020. godinu sačinjeno je sukladno Pravilniku o sadržaju i formi finansijskih izvješća za gospodarska društva. Iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilanci stanja i Bilanci uspjeha.

7.5 BILJEŠKE UZ FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

Bilješke uz finansijska izvješća nisu sastavljene sukladno zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvješća i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvješćivanja jer Uprava pri sastavljanju finansijskih izvješća nije, sukladno točkama 117. – 124. MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvješća, objavila dodatne informacije, koje nisu prezentirane nigdje drugo u finansijskim izvješćima, ali su relevantne za njihovo razumijevanje.

Društvo je za 2020. godinu iskazalo neto dobit od 93.996 KM, koja nije točno iskazana s obzirom na to da zalihe nisu vrednovane sukladno zahtjevima MRS-2 – Zalihe, niti je izvršena procjena umanjenja vrijednosti stalnih sredstava sukladno zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, niti su u zabilješkama obrazloženi različiti iznosi dioničkog kapitala u finansijskim izvješćima i sudskom registru, što treba da pruži dodatne informacije u cilju razumijevanja i usporedivosti podataka iskazanih u finansijskim izvješćima.

Preporuka:

- **sačiniti Bilješke uz finansijska izvješća sukladno zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvješća i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvješćivanja.**

8. JAVNE NABAVE

Plan nabava roba, usluga i izvođenja radova za 2020. godinu usvojen je 13. 3. 2020. godine i njime su predviđene nabave u ukupnom iznosu od 16.606.640 KM, bez PDV-a. U 2020. godini, primjenom procedura propisanih Zakonom o javnim nabavama¹⁵ planirana je nabava u ukupnom iznosu od 7.597.000 KM, od čega radova u iznosu od 3.856.000 KM, roba u iznosu od 3.411.000 KM i usluga u iznosu od 330.000 KM, što je i objavljeno na Internet-stranici Društva. Nabave koje su planirane, a izuzete su od primjene Zakona o javnim nabavama, iznosile su 9.009.640 KM, od kojih je najznačajnija nabava toplinske energije u iznosu od 7.700.000 KM.

Planom poslovanja Društva za 2020. godinu, koji je Skupština Društva usvojila 17. 7. 2020. godine, planirane su nabave primjenom procedura propisanih Zakonom o javnim nabavama u ukupnom iznosu od 6.660.000 KM, što je manje za 933.000 KM od iznosa predviđenog Planom nabava roba, usluga i izvođenja radova za 2020. godinu.

Društvo je u 2020. godini provelo 112 postupaka javnih nabava ukupne vrijednosti od 3.570.647 KM, čiji pregled dajemo u tabeli:

	Iznos (u KM)	Broj postupaka
JAVNE NABAVE	3.570.647	112
Otvoreni postupci	3.140.863	21
Konkurentski zahtjevi	165.790	10
Pregovarački postupci bez objave obavještenja	117.577	5
Direktni sporazumi	146.417	76

Pored dodijeljenih ugovora i okvirnih sporazuma u 2020. godini, Društvo je po ugovorima iz prethodnog razdoblja izvršilo nabave u iznosu od 2.914.268 KM. Najznačajniji iznosi se odnose na nabavu i ugradnju opreme za priključenje individualnih stambenih objekata i kolektivnih stambenih objekata izgrađenih prije 2011. godine (645.006 KM), nabavu i ugradnju mjerno regulacionih stanica u mjesnim zajednicama Šićki Brod i Bukinje (415.141 KM), izvođenje radova toplifikacije dijela MZ Mejdan (412.308 KM) i izvođenje radova i ugradnju opreme za priključenje dijela objekata na SDG u naselju Miladije (235.697 KM).

Društvo je koristilo unutarnji Pravilnik o nabavama roba, vršenju usluga i ustupanju radova iz 2012. godine, što nije sukladno članku 35. Zakona o javnim poduzećima u FBiH, po kojem je dužno donijeti provedbeni propis o nabavama sukladno vrijedećim propisima o nabavama, odnosno Zakonu o javnim nabavama iz 2014. godine.

Revidirani su postupci javnih nabava u ukupnom iznosu od 1.637.717 KM, i to: pet otvorenih postupaka u iznosu od 1.434.439 KM, tri konkurentska zahtjeva u ukupnom iznosu od 66.980 KM, tri pregovaračka postupka bez objave obavještenja u iznosu od 102.934 KM i šest direktnih sporazuma u ukupnom iznosu od 33.364 KM.

Konstatirali smo sljedeće propuste i nepravilnosti kod primjene Zakona o javnim nabavama:

- Izdaci za usluge naplate grijanja u iznosu od 209.734 KM, nastali po zaključenim ugovorima u prethodnom razdoblju sa JKP Komemorativni centar d.o.o. Tuzla i JP BH Pošta d.o.o. Sarajevo, kao i izdaci za bankarske usluge u iznosu od 21.400 KM, nastali su po zaključenim

¹⁵ „Službeni glasnik BiH“, broj: 39/14

ugovorima sa poslovnim bankama bez prethodnog provođenja procedura izbora najpovoljnijeg ponuditelja, kako je to propisano Zakonom o javnim nabavama;¹⁶

- Kod provođenja pojedinih postupaka nije postupljeno sukladno članku 69. stavak 2. točka e) Zakona o javnim nabavama, po kojem je Ugovorno tijelo obvezno poništiti postupak javne nabave u slučaju kad su cijene prihvatljivih ponuda znatno više od osiguranih sredstava za predmetnu nabavu. Navodimo predmete nabave građevinskih radova na vrelodnoj i toplovodnoj mreži SDG Grada Tuzla (planirano 850.000 KM, ugovoreno 925.639 KM), pri čemu je preuzelo tendersku dokumentaciju 14 zainteresiranih ponuditelja, a dostavljene su dvije ponude, kao i nabave mjerno-regulacijske opreme za tekuće održavanje (planirano 200.000 KM, ugovoreno 236.295 KM), pri čemu je preuzelo tendersku dokumentaciju 17 zainteresiranih ponuditelja, a dostavljene su dvije ponude. Društvo nije vršilo izmjene i dopune Plana nabava roba, usluga i izvođenja radova, odnosno preraspodjelu sredstava, kako bi osiguralo dodatna sredstva za realiziranje neophodnih nabava;
- U predmetu nabave Usluga nadogradnje, ažuriranja i podrške alata tehnoekonomske optimizacije sustava daljinskog grijanja (ELTEC SCADA i TERMIS) izvršeno je plaćanje po ispostavljenom računu izvršitelja Petrol d.d. Ljubljana u iznosu od 47.534 KM, bez PDV-a, što nije sukladno zaključenom ugovoru, budući da prije plaćanja nisu prezentirane specifikacije o kvantitativnom i kvalitativnom prijemu usluga. Račun je ispostavljen 28. 1. 2020. godine, a plaćanje izvršeno 12. 2. 2020. godine, iako prije toga nisu prezentirana mjesečna i godišnja izvješća o izvedenim aktivnostima, niti dokumenti o obavljenim edukacijama zaposlenika u sjedištima izvršitelja i naručitelja, sukladno ponudi i zaključenom ugovoru;
- Provođenjem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja u predmetu Izvođenje dodatnih izolaterskih radova na SDG Grada Tuzla u ugovorenoj vrijednosti od 26.000 KM bez PDV-a sa Plumber d.o.o. Tuzla, konstatirali smo da nije postupljeno po zaključenom ugovoru od 23. 9. 2020. godine u dijelu izvršenja ugovorenih poslova u roku do 30. 9. 2020. godine, s obzirom na to da je račun ispostavljen 16. 10. 2020. godine. Društvo nije postupilo po članku 7. Ugovora jer nije umanjilo cijenu izvršenih radova za 1% za svaki dan kašnjenja, a najviše 10%, kao i da traži naknadu štete shodno zakonskim odredbama. Prema evidenciji u Građevinskoj knjizi, radovi su izvođeni od 27. 9. do 3. 10. 2020. godine, ali nije naveden razlog kašnjenja početka izvođenja radova, niti su se ugovorne strane pozivale na dejstvo više sile.

Društvo nije uspostavilo efikasan način provođenja postupaka nabava s ciljem ostvarivanja najboljih financijskih efekata. Izvršene su nabave usluga u iznosu od najmanje 231.134 KM po zaključenim ugovorima, bez provođenja postupaka sukladno Zakonu o javnim nabavama. U pojedinim slučajevima nije uspostavljen adekvatan nadzor i kontrola nad realiziranjem zaključenih ugovora, što je imalo za posljedicu kašnjenje u izvršavanju poslova u ugovorenom roku, kao i plaćanje prije nego što su prezentirani dokazi o izvršenim uslugama.

Preporuke:

- ***Pravilnik o nabavama roba, vršenju usluga i ustupanju radova usuglasiti sa Zakonom o javnim poduzećima u FBiH;***
- ***postupke javnih nabava provoditi sukladno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama, u dijelu izbora najpovoljnijih ponuditelja i poštivanja odredbi zaključenih ugovora.***

¹⁶ „Službeni glasnik BiH“, broj: 39/14

9. SUDSKI SPOROVI

Prema podacima nadležnog sektora, protiv Društva pokrenuta je tužba iz radnog odnosa 20. 7. 2020. godine u ukupnom iznosu od 30.001 KM. Društvo nije vršilo procjenu ishoda po toj tužbi, niti je na ime sudskih sporova izvršilo rezerviranja shodno MRS-u 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina.

Društvo je podnijelo 2.896 tužbi u iznosu od 1.228.966 KM po osnovu duga za isporučenu toplotnu energiju kućanstvima, 83 tužbe u iznosu od 167.319 KM za isporučenu toplotnu energiju gospodarstvu, kao i tužbu radi poništenja Rješenja Konkurencijskog vijeća BiH na iznos od 20.000 KM.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Društvo je 17. 09. 2021. godine dostavilo komentar na Nacrt izvješća o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

Dio obrazloženja koji se odnosi na informacije o oštećenjima zgrade TIS-a prihvaćen je i inkorporiran u konačan izvještaj.

Obrazloženja i priloženu dokumentaciju koja se odnosi na: umanjenje vrijednosti sredstava, vrednovanje zaliha, te popis sredstava i obaveza nismo mogli prihvatiti jer nisu prezentirane nove činjenice, niti je dostavljena relevantna dokumentacija koja bi utjecala na izmjene nalaza u Izvještaju, za šta dajemo sljedeća obrazloženja:

- Sukladno točki 9. MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, Društvo je dužno da na kraju svakog izvještajnog razdoblja ocijeni da li postoji bilo kakav pokazatelj da je vrijednost nekog sredstva umanjena. Objašnjenje da Društvo nije bilo obvezno vršiti procjenu umanjenja vrijednosti sredstava jer nisu prepoznati pokazatelji (vanjski ili unutarnji) da postoji umanjenje sredstava nije prihvaćeno budući da Društvo nije na kraju izvještajnog razdoblja izvršilo procjenu ima li ikakvih indicija da je vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme umanjena. Uvažavajući paragraf 12. MRS-a 36, posebno kada se radi o značajnima stalnim sredstvima kojim raspolaže poduzeće u većinskom državnom vlasništvu, neprimjenjivanje MRS-a 36 prilikom sastavljanja finansijskih izvješća, utječe na revizorsko mišljenje jer nije primijenjen okvir finansijskog izvještavanja.
- Sukladno točki 9. MRS-a 2 – Zalihe, Društvo je dužno da zalihe vrednuje po trošku ili neto utrživoj vrijednosti, ovisno od toga što je niže. Objašnjenje Društva u pogledu tumačenja primjene MRS-2 - Zalihe nismo mogli prihvatiti budući da Društvo pri sačinjavanju finansijskih izvješća nije izvršilo vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha.
- Okvir finansijskog izvještavanja prema Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH su principi i pravila sastavljanja i prezentiranja finansijskih izvješća koji se primjenjuju na sva pravna lica, a obuhvaćaju MRS i Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja. Kako su MRS 36 i MRS 2 dio okvira finansijskog izvještavanja, subjekti su dužni iste primjenjivati prilikom sastavljanja finansijskih izvješća, te isti spadaju u kriterije za finansijsku reviziju javnih poduzeća.
- Društvo je dostavilo Uputstvo popisnim komisijama za redovan potpun popis sredstava i izvora sredstava, dokument na kojem nisu naznačeni niti datum niti broj dokumenta. S tim u vezi, isti nismo mogli prihvatiti kao relevantan dokaz.

Koordinatorica rada Sektora za
finansijsku reviziju javnih poduzeća

Mia Buljubašić

Tim za reviziju

Mirko Mišić – voditelj tima

Edin Branković – član tima

V PRILOG: GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Bilanca uspjeha za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine			
Naziv pravne osobe: „Centralno grijanje“ d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	16.287.469	17.012.183
1	Prihodi od prodaje robe	3.664	24.735
2	Prihodi od prodaje učinaka	15.820.395	16.455.584
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	0	0
4	Ostali poslovni prihodi	463.410	531.864
II	Poslovni rashodi (od 1 do 9)	16.652.432	15.699.721
1	Nabavna vrijednost prodane robe	3.045	20.134
2	Materijalni troškovi	9.302.056	8.621.494
3	Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja	3.732.923	3.574.000
4	Troškovi proizvodnih usluga	2.492.173	2.279.683
5	Amortizacija	730.814	801.961
6	Troškovi rezerviranja	0	0
7	Nematerijalni troškovi	391.421	402.449
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I-II)	0	1.312.462
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II-I)	364.963	0
	FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Financijski prihodi (od 1 do 6)	2.727	2.081
1	Financijski prihodi od povezanih pravnih osoba	0	0
2	Prihodi od kamata	2.647	1.830
3	Pozitivne kursne razlike	0	0
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	0	0
5	Prihodi od sudjelovanja u dobiti zajedničkih ulaganja	0	0
6	Ostali financijski prihodi	80	251
V	Financijski rashodi (od 1 do 5)	228	66
1	Financijski rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim osobama	0	0
2	Rashodi kamata	75	3
3	Negativne kursne razlike	32	20
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	0	0
5	Ostali financijski rashodi	121	43
VI	Dobit od financijskih aktivnosti (IV-V)	2.499	2.051
	Gubitak od financijske aktivnosti (V-IV)	0	0
VII	Dobit od redovite aktivnosti (III-VI) > 0	0	1.314.477
VIII	Gubitak od redovite aktivnosti (III-VI) < 0	362.464	0
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	714.931	972.048
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	0	0
2	Dobici od prodaje investicijskih nekretnina	0	0
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	0	0
4	Dobici od prodaje sudjelovanja u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Dobici od prodaje materijala	0	0
6	Viškovi	0	0
7	Naplaćena otpisana potraživanja	714.931	972.048
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	0	0
9	Otpis obveza, ukinuta rezerviranja i ostali prihodi	0	0
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	336.055	2.106.460
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	0	47.173
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicijskih nekretnina	0	
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	0	
4	Gubici od prodaje sudjelovanja u kapitalu i vrijednosnih papira	0	
5	Gubici od prodaje materijala	0	
6	Manjkovi	0	
7	Rashodi na osnovu zaštite od rizika	0	

8	Rashodi na temelju ispravaka vrijednosti i otpisa potraživanja	218.725	1.967.850
9	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	117.330	91.437
XI	Dobit na temelju ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	378.876	0
XII	Gubitak na temelju ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	0	1.134.412
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA		
1	Prihodi na osnovu usklađivanja vrijednosti sredstava	0	0
2	Rashodi na osnovu usklađivanja vrijednosti sredstava	0	0
3	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
4	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
XIII	Dobit od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) > 0	0	0
XIV	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) < 0	0	0
1*	Prihodi na osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravaka neznačajnih grešaka iz ranijih razdoblja	108.278	0
2*	Rashodi na osnovu promjena računovodstvenih politika i ispravaka neznačajnih grešaka iz ranijih razdoblja	5.079	0
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) > 0	119.611	180.065
XVI	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) < 0	0	0
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1**	Porezni rashodi razdoblja	25.615	77.599
2**	Odloženi porezni rashodi razdoblja	0	0
3**	Odloženi porezni prihodi razdoblja	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XVII	Neto dobit neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) > 0	93.996	102.466
XVIII	Neto gubitak neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) < 0	0	0
	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA		
XIX	Neto dobit prekinutog poslovanja	0	0
XX	Neto gubitak prekinutog poslovanja	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA		
XXI	Neto dobit razdoblja (XVII-XVIII+XIX-XX) > 0	93.996	102.466
XXII	Neto gubitak razdoblja (XVII-XVIII+XIX-XX) < 0	0	0
B)	OSTALA SVEOBUHvatNA DOBIT ILI GUBITAK		
1	Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
2	Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
3	Obračunati odloženi porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0
XXIII	Neto ostala sveobuhvatna dobit (1-2-3) > 0	0	0
XXIV	Neto ostali sveobuhvatni gubitak (1-2-3) < 0	0	0
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit razdoblja (XXI-XXII+XXIII-XXIV) > 0	93.996	102.466
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit razdoblja (XXI-XXII+XXIII-XXIV) < 0	0	0
	Neto dobit/gubitak razdoblja prema vlasništvu (XXI ili XXII)	93.996	102.466
	a) vlasnicima matice		
	b) vlasnicima manjinskih interesa		
	Neto dobit/gubitak razdoblja prema vlasništvu (XXIII ili XXIV)	0	0
	a) vlasnicima matice	0	0
	b) vlasnicima manjinskih interesa	0	0
	Zarada po dionici:		
	a) obična	0	0
	b) razdijeljena	0	0
	Prosječan broj zaposlenih:		
	- na bazi sati rada	91	90
	- na bazi stanja krajem mjeseca	99	96

Uprava je pripremila financijska izvješća i odobrila ih 24. 2. 2021. godine.

Ravnatelj
Nevres Arnautović

Bilanca stanja na 31. 12. 2020. godine					
Naziv pravne osobe: „Centralno grijanje“ d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla					
1	2 Pozicija	Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/ 5
		3 Bruto	4 Ispravka vrijednosti	5 NETO (3-4)	
1	2	3	4	5	5
	A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (od 1 do 8)	13.906.283	9.875.890	4.030.393	2.604.514
1	Nematerijalna sredstva	1.516.280	1.406.909	109.371	148.344
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	12.369.827	8.465.855	3.903.972	2.434.974
3	Investicijske nekretnine	0	0	0	0
4	Biološka sredstva	0	0	0	0
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	3.126	3.126	0	0
6	Dugoročni financijski plasmani	12.275	0	12.275	15.277
7	Druga dugoročna potraživanja	0	0	0	0
8	Dugoročna razgraničenja	4.775	0	4.775	5.919
	B) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA	0	0	0	0
	C) TEKUĆA SREDSTVA (od 1 do 2)	19.322.783	8.128.821	11.193.962	11.885.135
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	3.153.079	0	3.153.079	3.055.909
2	Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	16.169.704	8.128.821	8.040.883	8.829.226
	D) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA	0	0	0	0
	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	0	0	0	0
	I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	33.229.066	18.004.711	15.224.355	14.489.649
	II) Izvanbilančna evidencija – izvanbilančna aktiva	23.457.205	0	23.457.205	23.525.144
	UKUPNO AKTIVA (I+II)	56.686.271	18.004.711	38.681.560	38.014.793
	P A S I V A				
	A) KAPITAL (od 1 do 10)			10.369.438	10.275.442
1	Osnovni kapital			8.161.342	8.161.342
2	Upisani neuplaćeni kapital			0	0
3	Emisiona premija			0	0
4	Rezerve			2.114.100	2.011.634
5	Revalorizacijske rezerve			0	0
6	Nerealizirani dobiti			0	0
7	Nerealizirani gubici			0	0
8	Neraspoređena dobit			93.996	102.466
9	Gubitak do visine kapitala			0	0
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli			0	0
	B) DUGOROČNA REZERVIRANJA			1.569.074	1.475.721
	C) DUGOROČNE OBVEZE			0	0
	D) ODLOŽENE POREZNE OBVEZE			0	0
	E) KRATKOROČNE OBVEZE (od 1 do 8)			2.978.115	2.659.932
1	Kratkoročne financijske obveze			0	0
2	Obveze iz poslovanja			2.083.905	1.709.153
3	Obveze iz specifičnih poslova			0	0
4	Obveze na temelju plaća, naknada i ostalih primanja uposlenih			314.574	279.005
5	Druge obveze			545.675	562.481
6	Obveze za PDV			30.634	105.871
7	Obveze za ostale poreze i druge dažbine			3.327	3.422
8	Obveze za porez na dobit			0	0
	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA			307.728	78.554
	G) ODLOŽENE POREZNE OBVEZE			0	0
	I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)			15.224.355	14.489.649
	II) Izvanbilančna evidencija – izvanbilančna pasiva			23.457.205	23.525.144
	UKUPNO PASIVA (I+II)			38.681.560	38.014.793

Uprava je pripremila financijska izvješća i odobrila ih 24. 2. 2021. godine.

Ravnatelj
Nevres Arnautović

Izvešće o gotovinskim tijekovima za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine (Indirektna metoda)				
Naziv pravne osobe: „Centralno grijanje“ d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla				
	Opis	Oznaka (+,-)	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TIJEKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
1	Neto dobit (gubitak) za razdoblje		93.996	102.466
	Usklađenje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	38.973	33.912
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+(-)	0	0
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	691.841	768.049
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+(-)	5.079	0
6	Usklađenja na temelju dugoročnih financijskih sredstava	+(-)	0	47.173
7	Nerealizirani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+(-)	0	0
8	Ostala usklađenja za negotovinske stavke	+(-)	0	0
9	Ukupno (od 2 do 8)		735.893	849.134
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+(-)	(97.170)	(576.935)
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+(-)	(1.269.960)	1.081.952
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+(-)	189.743	(217.194)
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	(17.810)	1.143
14	Povećanje (smanjenje) obveza prema dobavljačima	+(-)	244.309	317.040
15	Povećanje (smanjenje) drugih obveza	+(-)	73.874	141.424
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	322.527	(206.734)
17	Ukupno (od 10 do 16)		(554.487)	540.696
18	Neto gotovinski tijek od poslovnih aktivnosti (1+9+-17)		275.402	1.492.296
B. GOTOVINSKI TIJEKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
19	Priljevi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (od 20 do 25)		3.002	3.004
20	Priljevi na temelju kratkoročnih financijskih plasmana	+	0	0
21	Priljevi na temelju prodaje dionica i udjela		0	0
22	Priljevi na temelju prodaje stalnih sredstava	+	0	0
23	Priljevi na temelju kamata	+	0	0
24	Priljevi od dividendi i sudjelovanju u dobiti	+	0	0
25	Priljevi na temelju ostalih dugoročnih financijskih plasmana	+	3.002	3.004
26	Odljevi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (od 27 do 30)		2.165.918	737.575
27	Odljevi na temelju kratkoročnih financijskih plasmana	-	0	0
28	Odljevi na temelju kupovine dionica i udjela	-	0	0
29	Odljevi na temelju kupovine stalnih sredstava	-	2.165.918	737.575
30	Odljevi na temelju ostalih dugoročnih financijskih plasmana	-	0	0
31	Neto priljev gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)		0	0
32	Neto odljev gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		2.162.916	734.571
C. GOTOVINSKI TIJEKOVI IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI				
33	Priljevi gotovine iz financijskih aktivnosti (od 34 do 37)		0	0
34	Priljevi na temelju povećanja osnovnog kapitala	+	0	0
35	Priljevi na temelju dugoročnih kredita	+	0	0
36	Priljevi na temelju kratkoročnih kredita	+	0	0
37	Priljevi i na temelju ostalih dugoročnih i kratkoročnih obveza	+	0	0
38	Odljevi gotovine iz financijskih aktivnosti (od 39 do 44)		0	0
39	Odljevi na temelju otkupa vlastitih dionica i udjela	-	0	0
40	Odljevi na temelju dugoročnih kredita	-	0	0
41	Odljevi na temelju kratkoročnih kredita	-	0	0
42	Odljevi na temelju financijskog lizinga	-	0	0
43	Odljevi na temelju isplaćenih dividenda	-	0	0
44	Odljevi na temelju ostalih dugoročnih i kratkoročnih obveza	-	0	0
45	Neto priljev gotovine iz financijskih aktivnosti (33-38)		0	0
46	Neto odljev gotovine iz financijskih aktivnosti (38-33)		0	0
47	D. UKUPNI PRILJEVI GOTOVINE (18+31+45)		275.402	1.492.296
48	E. UKUPNI ODLJEVI GOTOVINE (18+32+46)		2.162.916	734.571
49	F. NETO PRILJEV GOTOVINE (47-48)		0	757.725
50	G. NETO ODLJEV GOTOVINE (48-47)		1.887.514	0

51	H. Gotovina na početku izvještajnog razdoblja		4.062.608	3.304.883
52	I. Pozitivne kursne razlike na temelju preračuna gotovine	+	0	0
53	J. Negativne kursne razlike na temelju preračuna gotovine	-	0	0
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog razdoblja (51+49-50+52-53)		2.175.094	4.062.608

Uprava je pripremila financijska izvješća i odobrila ih 24. 2. 2021. godine.

Ravnatelj
Nevres Arnautović

Izvešće o promjenama na kapitalu za razdoblje koje završava na 31. 12. 2020. godine
Naziv pravne osobe: „Centralno grijanje“ d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVIA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizirani dobiti/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit/gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3+5+7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na 31.12.2018. god.	8.161.342	0	0	1.967.823	43.811	10.172.976	0	10.172.976
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Efekti ispravaka grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Ponovo iskazano stanje na 31.12.2018, odnosno 1. 1.2019. god. (1 ± 2 ± 3)	8.161.342	0	0	1.967.823	43.811	10.172.976	0	10.172.976
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Nerealizirani dobiti/gubici po osnovu fin. sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Kursne razlike nastale prevođenjem fin. izvješća u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilanci uspjeha	0	0	0	0	102.466	102.466	0	102.466
9. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapital	0	0	0	0	0	0	0	0
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
11. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici pov. ili smanj. osnovnog kapitala	0	0	0	43.811	(43.811)	0	0	0
12. Stanje na 31.12.2019. godine, odnosno 1. 1.2020. godine (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	8.161.342	0	0	2.011.634	102.466	10.275.442	0	10.275.442
13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Efekti ispravaka grešaka	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Ponovo iskazano stanje na 31.12.2019, odnosno 1. 1.2020.god. (12 ± 13 ± 14)	8.161.342	0	0	2.011.634	102.466	10.275.442	0	10.275.442
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstva	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Nerealizirani dobiti/gubici po osnovu fin. sr. raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Kursne razlike nastale prevođenjem fin. izvješća u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0	0	0
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilanci uspjeha	0	0	0	0	93.996	93.996	0	93.996
20. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0
21. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici pov. ili smanj. osnovnog kapitala	0	0	0	102.466	(102.466)	0	0	0
23. Stanje na 31.12.2020. god. (15±16±17±18±19±20-21+22)	8.161.342	0	0	2.114.100	93.996	10.369.438	0	10.369.438

Uprava je pripremila financijska izvješća i odobrila ih 24. 2. 2021. godine.

**Ravnatelj
Nevres Arnautović**